

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ,
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΞΥΛΟΥ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Π.Μ.Σ. «ΠΟΛΥΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

«ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ».

Εκπόνηση Εργασίας: **Σκούρα Αικατερίνη**

Επιβλέπων Καθηγητής: **Δρ.Τρίγκας Μάριος**

Καρδίτσα, Φεβρουάριος 2024

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ- ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στη σημερινή εποχή, ο κάθε άνθρωπος οφείλει να εξελίσσεται και να προχωρά ανάλογα με τα πρότυπα και τις ανάγκες της εκάστοτε κοινωνίας. Σημαντικές επεμβάσεις έχουν γίνει τελευταία σχετικά με την οικολογία, που με τα χρόνια ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι μυούνται στον κλάδο της πράσινης οικονομίας. Για να κατανοήσουμε καλύτερα την σημασία όλων αυτών των παραγόντων προχωρήσαμε με τη βοήθεια των εν συνεχεία αναφερθέντων στην εκπόνηση της εργασίας.

Έτσι λοιπόν, για την ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού, ιδιαίτερες Ευχαριστίες αποδίδονται στον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας του τμήματος Δασολογίας Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού Κο Τρίγκα Μάριο, ως επιβλέπον καθηγητή, για την πολύτιμη συνδρομή και την άψογη συνεργασία για την συγγραφή της παρούσας εργασίας.

Επιπλέον, ευχαριστούμε θερμά τους υπαλλήλους των Δήμων της Ελλάδας, που αφιέρωσαν πολύτιμο χρόνο για την απάντηση του ερωτηματολογίου, καθώς μας βοήθησαν να δούμε αν και πόσο εφαρμόζουν ή θα εφαρμόσουν στο μέλλον τις ΠΔΣ.

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις είναι οι διαδικασίες συνάψεων συμβάσεων με τις οποίες οι Δήμοι της χώρας και ο Δημόσιος τομέας προμηθεύονται αγαθά υπηρεσίες ή έργα. Το σημαντικότερο στις συμβάσεις αυτές είναι το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται οικολογικά και περιβαλλοντικά κριτήρια κατά την αξιολόγηση των προσφορών με κύριο στόχο την μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας. Οι ΠΔΣ είναι προαιρετικές για την εφαρμογή τους από τις υπηρεσίες και μπορούν να παίξουν σπουδαίο ρόλο στην αποδοτικότερη χρήση των φυσικών πόρων και της ενέργειας. Το νομικό πλαίσιο για τις ΠΔΣ ορίζεται από τις διατάξεις της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τις οδηγίες περί συμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις προκηρύξεις τους οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να θέτουν περιβαλλοντικά κριτήρια στα διάφορα στάδια της διαδικασίας των συμβάσεων και οι τεχνικές προδιαγραφές τους πρέπει να έχουν στόχο τις λιγότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Τα κριτήρια επιλογής είναι δυνατό να βασίζονται σε περιβαλλοντικά μέτρα διαχείρισης, ενώ μπορούν να αποκλείονται προσφέροντες που έχουν διαπράξει σοβαρές παραβάσεις περιβαλλοντικών διατάξεων.

Η ειδική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τομείς, όπως οι κατασκευές, τα τρόφιμα και οι υπηρεσίες εστίασης, η ηλεκτρική ενέργεια και η ξυλεία, δημιουργεί επίσης δεσμευτικές υποχρεώσεις, σχετικά με την προμήθεια συγκεκριμένων υπηρεσιών και αγαθών.

Επιπλέον, οι ΠΔΣ μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία και να συμβάλουν στην εξοικονόμηση πόρων για τον δημόσιο τομέα. Συνολικά, οι ΠΔΣ είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, Δήμοι, Συμβάσεις.

2. ABSTRACT

Green Public Procurement is the contracting process by which the country's Municipalities and the Public Sector procure goods, services, or projects. The most important thing in these contracts is that ecological and environmental criteria are used in evaluating the offers with the main objective of reducing environmental impacts and maintaining economic viability. PDSs are optional for services to implement and can play an important role in the more efficient use of natural resources and energy. The legal framework for PPAs is defined by the provisions of the Treaty on the Functioning of the European Union and by the directives on contracts of the European Union.

In their tenders, contracting authorities may set environmental criteria at the various stages of the contracting process and their technical specifications must aim for the least environmental impact.

Selection criteria may be based on environmental management measures, while tenderers who have committed serious violations of environmental regulations may be excluded.

Specific European Union legislation in sectors such as construction, food and catering services, electricity, and timber also creates binding obligations regarding the supply of specific services and goods.

In addition, PPPs can promote innovation and contribute to savings for the public sector. Overall, PDS is directly linked to the principles of the Circular Economy.

KEY WORDS: Green Public Contracts, Municipalities, Contracts

Συντομογραφίες – Ακρωνύμια

- ΠΔΣ: ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
- (SCP/SIP): (Sustainable Consumption and Production & Sustainable Industrial Policy) Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Κατανάλωση και Παραγωγή και την Αειφόρο Βιομηχανική Πολιτική
- ΕΕ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ - Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- ΟΟΣΑ : Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
- ΣΒΑ : Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης
- ISO (international Organization for Standardization) Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης.
- ΚΚΑ: Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (ΚΚΑ), κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περίπτωση 2 του ν.4412/16, νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Αν.4412/16.
- Μη ΚΑΑ: Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περίπτωση 3 του ν.4412/2016, νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι ΚΚΑ.
- ΡΟΡ: (Persistent Organic Pollutants) Έμμονους Οργανικούς Ρύπους
- ΣΘΗ: Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας
- ΚΑΠΗ: Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων
- ΚΑΠΕ : Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- ΧΥΤΑ: Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
- ΚΕΔΕ: Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος

1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>1 ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	9
<u>1.1 Εισαγωγή – Πρόλογος</u>	9
<u>1.2 Ιστορική ανασκόπηση των πδσ</u>	9
<u>1.3 ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΔΣ</u>	11
<u>1.4 Η Ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική</u>	11
<u>1.5 Το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία</u>	13
<u>2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΔΣ</u>	14
<u>2.1 Οικολογικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα</u>	17
<u>2.2 ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΔΣ</u>	17
<u>3 ΝΟΜΟΣ 4412/2016/ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ</u>	18
<u>3.1 Νομος 4412/2016</u>	19
<u>3.1.1 ΜΕΡΟΣ Α΄</u>	19
<u>3.1.2 ΜΕΡΟΣ Β΄</u>	20
<u>3.1.3 ΜΕΡΟΣ Γ΄</u>	20
<u>4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ</u>	21
<u>5 Βιβλίο Ι – δημοσιες συμβασεις και οικονομικα ορια</u>	22
<u>6 ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ-ΕΡΓΩΝ -ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ</u>	24
<u>6.1 Διαδικασίες Συναψής Δημοσιων Συμβάσεων</u>	24
<u>6.1.1 Συμβάσεις προμηθειών:</u>	24
<u>6.1.2 Συμβάσεις Υπηρεσιών</u>	24
<u>6.1.3 Συμβάσεις Έργων</u>	24
<u>6.2 Βασικά χαρακτηριστικά των πρασινων προϊόντων/ υπηρεσιων ειναι τα πιο κατω:</u>	24
<u>6.3 Οικολογικα προϊόντα</u>	25
<u>6.4 Προϊοντα με οικολογικη σημανση</u>	26
<u>6.5 Τι ειναι οικολογικο προϊόν</u>	26
<u>6.6 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΔΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ</u>	27
<u>7 ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»</u>	29
<u>7.1 Σκοπός έρευνας – Μεθοδολογία</u>	29
<u>8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>	44
<u>9 Παράρτημα</u>	44
<u>10 Βιβλιογραφία</u>	56

2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

<u>Σχήμα 1:</u> Γνώση της έννοιας των ΠΔ.....	28
<u>Σχήμα 2:</u> Ποσοστό πληροφόρησης σχετικά με την έννοια των ΠΔ.....	29
<u>Σχήμα 3:</u> Ποσοστό εφάρμοσης εσωτερικής περιβαλλοντικής πολιτικής στο/ες Δήμους.....	29
<u>Σχήμα 4:</u> Χρονικό πλαίσιο έγκρισης της απόφασης σε ενδεχόμενο θετικής απάντησης.....	29
<u>Σχήμα 5:</u> Χρονικό πλαίσιο πάρσης της απόφασης σε ενδεχόμενο αρνητικής απάντησης ...	30
<u>Σχήμα 6:</u> Ποσοστό χρήσης ΠΔ.....	30
<u>Σχήμα 7:</u> Βαθμός θετικής απάντησης βάσει ερώτησης.....	31
<u>Ερώτηση 8:</u> Ποσοστό θετικής απάντησης αναφορικά με το αντίκτυπο υιοθέτησης της στρατηγικής για τις ΠΔ.....	33
<u>Σχήμα 9:</u> Ποσοστό ύπαρξης συμπληρωματικών πολιτικών για μια ΠΔ.....	33
<u>Σχήμα 10:</u> Αξιολόγηση των δομών που φέρουν ευθύνη για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής ΠΔ.....	33
<u>Σχήμα 11:</u> Σημασία των επιπέδων πολιτικής για δέσμευση της στρατηγικής ΠΔ.....	34
<u>Ερώτηση 12:</u> Ποσοστό απαντήσεων αναφορικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και στόχων για τις ΠΔ.....	34
<u>Ερώτηση 13:</u> Σημαντικά στοιχεία αξιολόγησης που περιλαμβάνονται σε μια ΠΔ.....	35
<u>Ερώτηση 14:</u> Αξιολόγηση χαρακτηριστικών κατά την εφαρμογή ενός συστήματος ΠΔ.....	35
<u>Ερώτηση 15:</u> Αξιολόγηση χαρακτηριστικών βάσει των οποίων γίνεται η ανάθεση της σύμβασης	36
<u>Σχήμα 16:</u> Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔ προμηθειών.....	36
<u>Σχήμα 17:</u> Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔ υπηρεσιών.....	37
<u>Σχήμα 18:</u> Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔ έργων	38
<u>Σχήμα 19:</u> Αξιολόγηση των δράσεων εμπλοκής και επικοινωνίας της εφαρμογής ΠΔ.....	38
<u>Σχήμα 22:</u> Αριθμός εργαζομένων	39
<u>Σχήμα 23:</u> Πληθυσμός Δήμου.....	39
<u>Σχήμα 24:</u> Κυριότεροι πελάτες του εκάστοτε φορέα.....	40
<u>Σχήμα 25:</u> : Κυριότεροι προμηθευτές του εκάστοτε φορέα.....	40

3. ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.1650/1986:

- Περιβάλλον, ορίζεται ως το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων, που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.
- Η υγεία είναι η κατάσταση πλήρους φυσικής, διανοητικής και κοινωνικής ευεξίας του ατόμου ή του συνόλου του πληθυσμού.
- Η οικολογική ισορροπία είναι η σχετικά σταθερή σχέση που διαμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου ανάμεσα στους παράγοντες και τα στοιχεία του περιβάλλοντος ενός οικοσυστήματος.
- Διαχείριση αποβλήτων αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων συλλογής, διαλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας, επαναχρησιμοποίησης ή τελικής διάθεσης αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.¹

3.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΔΣ

Η σημασία των ΠΔΣ ως μέσου άσκησης πολιτικής αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο, τα τελευταία δε χρόνια αυξάνεται η πολιτική στράτευση σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο. Το 2002, ο ΟΟΣΑ εξέδωσε σύσταση για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις. Στη συνέχεια της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ για την αειφόρο ανάπτυξη (Σεπτέμβριος 2002), συγκροτήθηκε η ομάδα εργασίας του Marrakech για τις αειφόρες προμήθειες, με σκοπό τη διάδοση αειφόρων (πράσινων) πρακτικών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Πολιτικές με αντικείμενο τις αειφόρες δημόσιες συμβάσεις δρομολογήθηκαν σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδάς, Αυστραλία και Νότιος Κορέα), καθώς και σε ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες (όπως η Κίνα, η Ταϊλάνδη και οι Φιλιππίνες).

Στην ΕΕ, η σημασία των ΠΔΣ επισημάνθηκε για πρώτη φορά στην ανακοίνωση που εξέδωσε η Επιτροπή το 2003 με θέμα την Ολοκληρωμένη Πολιτική Προϊόντων, όπου διατυπώθηκε σύσταση προς τα κράτη μέλη να θεσπίσουν εθνικά σχέδια δράσης για τις ΠΔΣ μέχρι τα τέλη του 2006. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο οι αγοραστές του δημοσίου τομέα μπορούν να ενσωματώσουν την περιβαλλοντική διάσταση στις οικείες διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Πιο πρόσφατα, η ανανεωμένη Στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη (Ιούνιος 2006), έθεσε ως στόχο πολιτικής για το 2010 να φθάσουν

¹(<https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/269310/nomos-1650-1986>)(ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 19(Απόφαση 31/2017 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων))

οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ κατά μέσον όρο το επίπεδο που επέτυχαν το 2006 τα κράτη μέλη που είχαν τις καλύτερες επιδόσεις.

Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Κατανάλωση και Παραγωγή και την Αειφόρο Βιομηχανική Πολιτική (SCP/SIP), το οποίο διαμορφώνει το πλαίσιο για την ολοκληρωμένη εφαρμογή ενός συνδυασμού μέσων που αποβλέπουν στη βελτίωση των ενεργειακών και περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων.²

Ευρωπαϊκή Ένωση και αειφόρο ανάπτυξη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εγκαθιδρύει εσωτερική αγορά. Εργάζεται για την αειφόρο ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, τη σταθερότητα των τιμών, και την κοινωνική οικονομία της αγοράς με υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας. Σαν στόχο έχει την πλήρη απασχόληση, την κοινωνική πρόοδο, και το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Προάγει την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο.³

Αναθέτοντες φορείς

Οι αναθέτοντες φορείς και αναθέτουσες αρχές είναι από τους μεγαλύτερους αγοραστές αγαθών, έργων, υπηρεσιών και οι δημόσιες συμβάσεις είναι ισχυρό εργαλείο για την εφαρμογή των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών πολιτικών. Στοχεύοντας να προμηθευτούν αγαθά να παρέχουν υπηρεσίες και να εκτελούν έργα, τα οποία θα έχουν λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι στόχοι αυτοί έχουν σαν κύριο λόγο την λελογισμένη χρήση παραγωγής αγαθών και πόρων βιώσιμης κατανάλωσης, σε μια κυκλική οικονομία, προσαρμόζοντας τα στην κλιματική αλλαγή.⁴

Οι ΠΔΣ είναι σημαντικό να εφαρμοστούν διότι παρέχουν κίνητρα για την ανάπτυξη πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι αναφερόμενες ως Κυκλικές Δημόσιες Συμβάσεις, μπορούν να οριστούν «οι διαδικασίες με τις οποίες οι δημόσιες αρχές προμηθεύονται αγαθά ή αναθέτουν έργα και υπηρεσίες». Οι ΠΔΣ επιδιώκουν να συνεισφέρουν σε κλειστούς κύκλους ενέργειας και υλικών εντός των αλυσίδων εφοδιασμού, ενώ παράλληλα ελαχιστοποιούνται ή/και αποφεύγονται οι αρνητικές περιβαλλοντικές συνέπειες και η δημιουργία αποβλήτων καθ' ολοκληρό τον κύκλο ζωής τους.⁵

Οι ΠΔΣ είναι ένα μέσο εθελοντικό και τα Κράτη μέλη θέτουν τον βαθμό με τον οποίο θα εφαρμόζονται έτσι ώστε να τονωθεί η οικονομία τους. Εντάσσονται στο πλαίσιο

² (Πηγή: EYP-Λεξ - 52008DC0400 - EL - EUR-Lex (europa.eu) / COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN | Brussel, 16.7.2008 COM(2008) 400 definitief /1. INLEIDING/1.1. Potentiële voordelen van groene overheidsopdrachten (GPP)

³ <https://www.lawspot.gr/nomikes-pliροφοries/nomothesia/see/arthro-3-synthiki-qia-tin-eyropaiki-enosi/> Άρθρο 3-Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση /παρ.3.

⁴ Πηγή:Τεύχος Β' 466/08.02.2021 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ /1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

⁵ Πηγή: Τεύχος Β' 466/08.02.2021 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ/1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

των Στρατηγικών Δημόσιων Συμβάσεων μαζί με τις Προμήθειες Καινοτομίας, και τις Κοινωνικά Υπεύθυνες Δημόσιες Προμήθειες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναπτύξει εθελοντικά κριτήρια ΠΔΣ για τις διαφορετικές ομάδες προϊόντων. Έχοντας την έγκριση του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει υποχρεωτικά κριτήρια και στόχους αλλά είναι ελάχιστα για να ολοκληρωθεί το σχέδιο Δράσης.⁶

3.3 ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΔΣ

Κύριος στόχος της εφαρμογής των ΠΔΣ είναι η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από τις διάφορες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα(προμήθειες -υπηρεσίες – έργα) για την τόνωση της καινοτομίας στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες.

Οι ειδικοί στόχοι της παρούσας ανακοίνωσης είναι η αντιμετώπιση των εμποδίων στην απορρόφηση των ΠΔΣ που έχουν εντοπιστεί στο ΦΕΚ-466 παραγρ. 2.Ε.:

- Διαδικασία για τον καθορισμό κοινών κριτηρίων ΠΔΣ.
- Πληροφορίες για την κοστολόγηση κύκλου ζωής των προϊόντων.
- Νομική και επιχειρησιακή καθοδήγηση.
- Πολιτική υποστήριξη μέσω πολιτικού στόχου, που συνδέεται με δείκτες και μελλοντική παρακολούθηση.
- Την αποτελεσματική χρήση ενέργειας και πόρων και παραγωγή προϊόντων με το ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.⁷

3.4 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η περιβαλλοντική περιγραφή αναφέρεται σε Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που θέτει η Ευρώπη όσον αφορά : τον στόχο 6«Καθαρό νερό και αποχέτευση» , τον στόχο7 «Φθηνή και καθαρή ενέργεια», τον στόχο 9 «Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές», τον στόχο 11«Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες», τον στόχο 12 «Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή», τον στόχο 13 «Δράση για το κλίμα», τον στόχο 14 «Ζωή στο νερό» και τον στόχο 15 «Ζωή στη στεριά».

Οι Ευρωπαϊκοί στόχοι που αφορούν την κλιματική αλλαγή περιλαμβάνουν :

- Μέχρι το 2020 την μείωση τουλάχιστον κατά 20% των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου.
- Αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τελική κατανάλωση κατά 20%.
- Μέχρι το 2030 την μείωση τουλάχιστον κατά 40% των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, και αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε τελική κατανάλωση κατά 32%.

⁶(https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en/ Green Public Procurement/ What is Green Public Procurement)?

⁷ ΦΕΚ 466B/2021- Έγκριση σχεδίου δράσης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις

Μελλοντικά τα σχέδια της Επιτροπής είναι ως το 2050 η θερμοκρασία του πλανήτη να συγκρατηθεί αρκετά κάτω από τους 2°C με στόχο να διατηρηθεί στον 1,5°C. Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία σύμφωνα με την «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» περιλαμβάνει μια πολιτική «βιώσιμων προϊόντων» που θα δίνει προτεραιότητα στη μείωση και την επαναχρησιμοποίηση των υλικών πριν από την ανακύκλωση τους και διάθεση στην αγορά προϊόντων λιγότερο επιβλαβή για το περιβάλλον.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ το 2019 (COM/2019/640 τελικό της 11.12.2019). Σύμφωνα με το έγγραφο αυτό τα κράτη μέλη θέλουν να γίνουν κλιματικά ουδέτερα έως το 2050.⁸

Περιβαλλοντική διάσταση του θεσμικού πλαισίου των Δημόσιων Συμβάσεων

Το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις (Οδηγίες 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, L 94/6512 και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, L 94/24313) δίνει την δυνατότητα στους διάφορους φορείς όταν βρίσκονται στην διαδικασία των αναθέσεων για προμήθειες και υπηρεσίες να λαμβάνουν υπόψη τους περιβαλλοντικούς παράγοντες.

Κυκλική διάσταση του θεσμικού πλαισίου των Δημόσιων Συμβάσεων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτείνει στα κράτη – μέλη του να εστιάσουν πιο πολύ όταν συνάπτουν ΠΔΣ:

- Στις αναθέσεις υπηρεσιών και λιγότερο στις αναθέσεις προμήθειας αγαθών.
- Εστίαση στον (οικο) σχεδιασμό των προϊόντων, στις φάσεις χρήσης τους και του κύκλου ζωής τους.
- Εστίαση στον διάλογο με την αγορά.
- Τομεακή νομοθεσία

Η Τομεακή νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών θέτει δεσμευτικές υποχρεώσεις που αφορούν:

- Τα προϊόντα τεχνολογιών πληροφορικής που προμηθεύεται η Δημόσια Διοίκηση να πληρούν όλα εκείνα που προβλέπονται από τον κανονισμό για το ενεργειακό σήμα EnergyStar.
- Στα οχήματα οδικών μεταφορών οι αναθέτουσες αρχές να λαμβάνουν υπόψη αναθέτοντας συμβάσεις τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οχημάτων & το κόστος καθ' όλη την διάρκεια ζωής τους. Με κοινή μεθοδολογία υπολογίζεται το κόστος για όλη την διάρκεια ζωής τους μέχρι το 2030 εκδίδοντας διάφορες οδηγίες (Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακών αποδοτικών

⁸ (ΦΕΚ 466B/2021- Έγκριση σχεδίου δράσης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις)

οχημάτων οδικών μεταφορών, L 120/5, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ)2019/1161 της 20ης Ιουνίου 2019, L 188/116 17).

- Στα δημόσια κτίρια, εφαρμόζονται πρότυπα ενεργειακής απόδοσης τα οποία είναι ελάχιστα σύμφωνα με την μεθοδολογία της Ε.Ε.
- Στη μειωμένη χρήση πλαστικών προϊόντων. Με τις διατάξεις των άρθρων (1 έως 20 του Ν.4736/2020 ΦΕΚ200 Α΄) θεσπίζονται μέτρα για την μειωμένη χρήση πλαστικών προϊόντων, που καταστρέφουν το περιβάλλον και κυρίως το υδάτινο και κατά συνέπεια την ανθρώπινη υγεία.⁹

Σχέδιο Δράσης των ΠΔΣ

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την καθιέρωση τους έχουν αναπτυχθεί ορισμένα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι χώρες της ΕΕ ώστε να αποφεύγεται η στρέβλωση της ενιαίας αγοράς και η μείωση του ανταγωνισμού. Το σχέδιο δράσης αποσκοπεί στη θέσπιση ενός πλαισίου που αφορά την βελτίωση ενεργειακών και περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων και την υιοθέτησης τους από τους καταναλωτές. Η δράση αυτή θα περιλαμβάνει φιλόδοξα πρότυπα στην αγορά και την βελτίωση των προϊόντων με το να δοθούν κίνητρα για καινοτομία και την διασφάλιση ότι η ζήτηση θα στηρίξει αυτήν την πολιτική.

Στην Ελλάδα υπάρχει νομοθεσία για την εφαρμογή των ΠΔΣ και έγινε το 2010 στο άρθρο 18 του ν. 3855/2010, το οποίο στη συνέχεια τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4342/2015 (Α΄ 143).

Υπάρχουν δράσεις τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και σε συνεργασία με άλλους φορείς μέσω διαφόρων προγραμμάτων (Πράσινο Ταμείο, Σύμφωνο των Δημάρχων κλπ) για να αρχίσουν οι ΠΔΣ να εφαρμόζονται.¹⁰

3.5 ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τον Μάρτιο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την πρώτη δέσμη μέτρων για την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, που συνάδει με τον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στα πλαίσια της Πράσινης Συμφωνίας. Τα προτεινόμενα μέτρα, όπως ανακοινώθηκαν στο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, συμπεριλαμβάνουν την προώθηση βιώσιμων προϊόντων, την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση, την αναθεώρηση του κανονισμού για τα προϊόντα του κατασκευαστικού τομέα και μια στρατηγική για βιώσιμη υφαντουργία

Τον Νοέμβριο του 2022, η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για τις συσκευασίες σε επίπεδο ΕΕ, που στοχεύουν στη βελτίωση του σχεδιασμού συσκευασιών, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης προϊόντων. Ζητούν επίσης την μετάβαση προς τα πλαστικά βιολογικής προέλευσης, τα λιπασματοποιησίμα και τα βιοαποδομήσιμα πλαστικά.

⁹ (ΦΕΚ 466B/2021- Έγκριση σχεδίου δράσης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις (8 Φεβρουαρίου 2021 Αρ. Φύλλου 466)

¹⁰ ((Πηγή: ΕΥΡ-Λεξ - 52008DC0400 - EL - EUR-Lex (europa.eu))

Στις 9 Φεβρουαρίου του 2022, το Κοινοβούλιο ζήτησε τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων ανακύκλωσης και νομικά δεσμευτικών στόχων σχετικά με τη χρήση και κατανάλωση υλικών. Τον Οκτώβριο του 2022, το Κοινοβούλιο ενέκρινε την αναθεώρηση των κανόνων για τους έμμονους οργανικούς ρύπους (POP) με στόχο τον περιορισμό της ποσότητας επιβλαβών χημικών ουσιών στις διαδικασίες παραγωγής προϊόντων και διαχείρισης αποβλήτων. Οι νέοι κανόνες προβλέπουν τη θέσπιση αυστηρότερων ορίων, την αφαίρεση έμμονων ρύπων από την αλυσίδα ανακύκλωσης και την κατάργηση της χρήσης ορισμένων χημικών ουσιών.¹¹

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΔΣ

Με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, στο Στρασβούργο, ορίστηκαν τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία ένα προϊόν δικαιούται το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Eco label) (ή κοινοτικό οικολογικό σήμα), με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζεται ως οικολογικό προϊόν. Ο Κανονισμός δημοσιεύτηκε στις 30/1/2010 στην επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι σε ισχύ είκοσι ημέρες μετά την δημοσίευση αυτή.

Η ΕΕ έχει αναπτύξει ορισμένα κριτήρια ΠΔΣ για κάποιες ομάδες προϊόντων και υπηρεσιών τα οποία πρέπει να ενσωματώσουν οι υπηρεσίες στις δημοπρατήσεις τους και είναι τα εξής:

- Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού
- Χαρτί φωτοαντιγραφικό και γραφής
- Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΘΗ)
- Κτίρια γραφείων
- Ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης
- Ηλεκτρική ενέργεια
- Τρόφιμα και υπηρεσίες εστίασης
- Έπιπλα
- Προϊόντα και υπηρεσίες κηπουρικής
- Εξοπλισμός απεικόνισης
- Φωτισμός εσωτερικών χώρων
- Εξοπλισμός γραφείου ΤΠ
- Σχεδιασμός, κατασκευή και συντήρηση οδών

¹¹ <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20210128STO96607/to-schedio-drasis-tis-ee-gia-ti-metavasi-se-mia-kukliki-oikonomia-eos-to-2050/>

- Βρύσες κουζίνας και μπάνιου
- Οδικός φωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας
- Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα
- Αποχωρητήρια και ουρητήρια
- Μεταφορές
- Τοιχοπετάσματα
- Υποδομές διαχείρισης λυμάτων

Υπάρχουν στοιχειώδη κριτήρια που στόχο έχουν να μειώσουν το διοικητικό κόστος των επιχειρήσεων. Σημαντικό κριτήριο είναι και τα διάφορα περιβαλλοντικά σήματα, τα βιολογικά σήματα με σκοπό να βοηθήσουν τους καταναλωτές, αγοραστές, στον εντοπισμό βιώσιμων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Εικόνα 4:1 Οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel)

Η ετικέτα περιλαμβάνει ένα πράσινο λουλούδι με κεκλιμένο πράσινο "ε" (ελληνικό έψιλον) ως λουλούδι, που περιβάλλεται από 12 μπλε αστέρια. Στα προϊόντα με οικολογικό σήμα ΕΕ, πρέπει πάντα να χρησιμοποιείται μαζί με τον αριθμό άδειας.

Η εφαρμογή του οικολογικού σήματος της ΕΕ ορίζεται μέσω του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η διαχείρισή του γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους αρμόδιους εθνικούς φορείς. Υπάρχει αρμόδιος φορέας σε κάθε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Το οικολογικό σήμα της ΕΕ αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου δράσης της ΕΕ για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και τη βιώσιμη βιομηχανική πολιτική που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 16 Ιουλίου 2008, που συνδέει επίσης το οικολογικό σήμα της ΕΕ με άλλες πολιτικές της ΕΕ, όπως το πράσινο κοινό προμήθεια (ΠΔΣ) και ο οικολογικός σχεδιασμός προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια.

Το EU Eco label πληροί τις απαιτήσεις ISO 14020 Type I για τα οικολογικά σήματα. Το συγκεκριμένο σήμα εφαρμόζεται σε περισσότερες από 30 ομάδες ιατρικών προϊόντων και τροφίμων και κάθε 3-5 χρόνια αναθεωρείται.

Το 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την περιποίηση των ζώων ενέκρινε νέα κριτήρια για καλλυντικά και προϊόντα.¹²

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης. ISO (International Organization for Standardization) μια διεθνής οργάνωση δημιουργίας και έκδοσης προτύπων που απαρτίζεται από αντιπροσώπους εθνικών οργανισμών τυποποίησης. Ιδρύθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 1947 και παράγει πρότυπα εμπορικά και βιομηχανικά με την ονομασία ISO.¹³

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης ISO αναπτύσσει 25.000 διεθνή πρότυπα που βελτιώνουν την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου καθώς και την επικοινωνία και την συνεργασία. Το ISO υπαγορεύει διαδικασίες και προϊόντα για όλους τους τομείς και δίνει την δυνατότητα για την :

- Εξασφάλισή της συνέπειας του προϊόντος.
- Βελτιώσει της ασφάλειας και της ποιότητας του προϊόντος.
- Συμμετοχή στο παγκόσμιο δίκαιο εμπόριο.

Εικόνα 4:2 Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης. ISO

Μια εξίσου σημαντική πιστοποίηση που αναφέρεται στον τομέα της δασικής διαχείρισης είναι FSC (Forest Stewardship Council), PEFC and NCCF (δύκτιο πιστοποίησης δασών). Το FSC είναι ένας οργανισμός διεθνής μη κυβερνητικός ιδρύθηκε το 1993 και σαν σκοπό του έχει την προστασία των δασών όλου του πλανήτη και την ορθολογική διαχείριση του, να προστατεύει τους φυσικούς βιότοπους και να σέβεται τις τοπικές κοινότητες.

Ο έλεγχος ξεκινά από την πηγή του προϊόντος ξυλείας όσον αφορά την αλυσίδα εφοδιασμού και όλο αυτό ολοκληρώνεται με την παραγωγή του τελικού προϊόντος.¹⁴

¹²(https://en.wikipedia.org/wiki/EU_Ecolabel)

¹³ https://en.wikipedia.org/wiki/EU_Ecolabel

¹⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/EU_Ecolabel

Εικόνα 4: 3 Οικολογικά σήματα για την προστασία των δασών

4.1 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

Τα προϊόντα αυτά παράγονται με βιολογικά πρότυπα με την χρήση βιολογικών ινών σε όλα τα στάδια της παραγωγή στους . Αυτά τα προϊόντα πιστοποιούνται από οργανισμούς και ονομάζονται «Βιολογικά Υφαντουργικά Προϊόντα». Τα κλωστοϋφαντουργικά οικολογικά προϊόντα ΟΕΚΟ-ΤΕΧ τα χρησιμοποιούν όλο και πιο πολύ οι βιομηχανίες γιατί συμβάλουν στην περιβαλλοντική και ανθρώπινη υγεία.¹⁵

Η **ΟΕΚΟ-ΤΕΧ® STANDARD 100** υποστηρίζει τη βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας και δέρματος από τις πρώτες ύλες έως το τελικό προϊόν. Είναι ένα σημαντικό πρότυπο πιστοποίησης που διασφαλίζει την ποιότητα την ασφάλεια και την βιωσιμότητα των προϊόντων.

- Δεν περιέχουν επικίνδυνα χημικά βαρέα μέταλλα, φορμαλδεΐδη, φυτοφάρμακα η ακόμα και άλλες ουσίες που προκαλούν αλλεργίες.
- Έχουν Περιορισμένη χρήση χρωστικών και αζωχρωμάτων τα οποία είναι ασφαλή για την υγεία και το περιβάλλον, χωρίς τη χρήση μεταλλαξιογόνων η καρκινογόνων ουσιών.
- Τα απορρίμματα και υπολείμματα όπως ίνες, νήματα, και σκόνη ελέγχονται στην διαδικασία παραγωγής τους.
- Η βιώσιμη παραγωγή ενθαρρύνει βιώσιμες πρακτικές κατά την διάρκεια της παραγωγής τους όπως είναι η εξοικονόμηση νερού , ενεργειακής απόδοσης, και χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών.¹⁶

4.2 ΕΜΠΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΔΣ

Μέχρι και σήμερα οι ΠΔΣ δεν εφαρμόζονται σε μεγάλο βαθμό από τις διάφορες υπηρεσίες του κράτους. Αυτό συμβαίνει διότι δεν υπάρχουν:

¹⁵ https://www.ekoetiket.com/sektorel/ekolojik-medikal-urunler/Oikologika_proionta

¹⁶ (https://malamashop.gr/2023/04/23/ti-einai-to-oeko-tex-standard-100-kai-giati-einai-simantiko/?gclid=CjwKCAjwvvrOpBhBdEiwAR58-3F_9M56z)

- «Περιορισμένα καθιερωμένα περιβαλλοντικά κριτήρια για προϊόντα / υπηρεσίες και όπου υπάρχουν, συχνά δεν υπάρχουν επαρκείς μηχανισμοί, όπως βάσεις δεδομένων, για τη δημοσιοποίησή τους».
- Η πληροφόρηση σχετικά με το κόστος ζωής του κύκλου ζωής των προϊόντων .
- Δεν έχουν ενημερωθεί και ευαισθητοποιηθεί οι κυβερνήσεις για την οφέλη των φιλικών αυτών προϊόντων προς το περιβάλλον.
- Αβεβαιότητα στο να συμπεριληφθούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια στους διαγωνισμούς των υπηρεσιών.
- Η έλλειψη πολιτικής υποστήριξης και ενημέρωσης των τοπικών αρχών και των περιφερειών.¹⁷

5. N.4412/2016 ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Πράσινη Συμφωνία

Στόχος της ΕΕ είναι η ώθηση στη ανάπτυξη κάποιων πρωτοπόρων αγορών και για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα.

Η εφαρμογή των ΠΔΣ συμβάλει στα εξής:

- Στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- Στην αειφόρο ανάπτυξη και την αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας και των φυσικών πόρων.
- Στην εξοικονόμηση δημοσίων πόρων.
- Στην ζήτηση δευτερογενών υλικών, ενισχύοντας τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες, την εγχώρια επιχειρηματικότητα τις υπηρεσίες επισκευής όπως και το κυκλικό πρότυπο παραγωγής και κατανάλωσης αντί του γραμμικού.
- Στην ενημέρωση της κοινωνίας όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.
- Στην μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου.
- Στη μείωση επιπτώσεων αρνητικών για το περιβάλλον.
- Στην αειφορική χρήση των φυσικών πόρων της ενέργειας.
- Στην τόνωση της ζήτησης των δευτερογενών υλικών, ενισχύοντας τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες, τις υπηρεσίες επισκευής και επαναχρησιμοποίησης, ενίσχυση της εγχώριας επιχειρηματικότητας, και την κυκλική οικονομία.
- Στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος , και την επέκταση των ΠΔΣ και στον ιδιωτικό τομέα.
- Εξοικονόμηση ενέργειας.

¹⁷ Πηγή: EYP-Λεξ - 52008DC0400 - EL - EUR-Lex (europa.eu)

- Με την ανακύκλωση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ξανά τα ανακυκλώσιμα υλικά.
- Την ανάπτυξη της οργανικής Γεωργίας.

Οι δαπάνες όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αφορούν τις προμήθειες συσκευών πληροφορικής, ηλεκτρονικού και ηλεκτρολογικού υλικού, τρόφιμα, κατασκευές κλωστοϋφαντουργίας, ενέργεια, χαρτί, έπιπλα, μεταφορές και υλικά καθαρισμού. Όλα αυτά τα αγαθά έργα υπηρεσίες, έχουν επιπτώσεις περιβαλλοντικές κατά την διάρκεια του κύκλου ζωής τους, από την παραγωγή μέχρι και την απόσυρσή τους και την μείωση των οργανικών αποβλήτων.¹⁸

5.1 ΝΟΜΟΣ 4412/2016

Ο νόμος 4412/2016 αποτελεί ένα νομοθέτημα που συγκεντρώνει 379 άρθρα και περιέχει ρυθμίσεις για σειρά ζητημάτων όσον αφορά το Ενωσιακό και Εθνικό δίκαιο, τις βασικές αρχές που διέπουν τις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, τις συμβάσεις άνω και κάτω των ενωσιακών ορίων, τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης, τις συμβάσεις κλασσικού τομέα και εξαιρουμένων τομέων (ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών) και ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις.

Διαρθρώνεται σε 5 μέρη που ονομάζονται Βιβλία ως εξής:

Βιβλίο I : Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ) (αρ. 2-221)

Βιβλίο II : Συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών πρώην εξαιρουμένων τομέων (προσαρμογή στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ) (αρ. 222-338)

Βιβλίο III : Διακυβέρνηση (αρ. 339-344)

Βιβλίο IV : Έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων (αρ. 345-374)

Βιβλίο V : Τελικές διατάξεις (αρ. 375 - 379)

Στο Βιβλίο I ενσωματώνεται η Οδηγία 2014/24/ΕΕ και περιλαμβάνονται τα άρθρα 3 έως 221 του νόμου που αφορούν Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κλασσικών τομέων που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές. Αποτελείται από τρία μέρη ως εξής:

5.1.1 ΜΕΡΟΣ Α΄

Πεδίο εφαρμογής, γενικές αρχές και κανόνες (άρθρα 3-128) Πράσινες Δημόσιες συμβάσεις 30 1. γενικοί κανόνες σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων 1.1. Ειδικές ρυθμίσεις για διαδικασίες (άρθρα 25-32) 1.2. Διεξαγωγή της διαδικασίας (άρθρα 44-60) 1.3. Δημοσιότητα και διαφάνεια (άρθρα 61-72)

- Κριτήρια ποιοτικής επιλογής (άρθρα 73-78)

¹⁸ Πηγή: [Σχέδιο Δράσης για της Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις.pdf](#)

- Ανάθεση της σύμβασης (άρθρα 86-90)
- Στάδια διαδικασίας (άρθρα 98-106)
- Ειδικά καθεστώτα συμβάσεων (άρθρα 107-115)
- Ειδικές διατάξεις για δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων (άρθρα 116-128)

5.1.2 ΜΕΡΟΣ Β΄

Κανόνες Εκτέλεσης (άρθρα 129-220)

Γενικοί κανόνες εκτέλεσης (άρθρα 129-133)

Ειδικές διατάξεις συμπληρωματικά εφαρμοζόμενες στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων έργων (άρθρα 134-181)

Ειδικές διατάξεις συμπληρωματικά εφαρμοζόμενες στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (άρθρα 182-199)

Ειδικές διατάξεις συμπληρωματικά εφαρμοζόμενες στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών (άρθρα 200-220)

5.1.3 ΜΕΡΟΣ Γ΄

Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης συμβάσεων (άρθρο 221)

Στο ΒΙΒΛΙΟ II ενσωματώνεται η Οδηγία 2014/25/ΕΕ και περιλαμβάνονται τα άρθρα 222 έως 338 του νόμο που αφορούν σε ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών πρώην εξαιρουμένων τομέων.(ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών)

Το ΒΙΒΛΙΟ III αφορά στη Διακυβέρνηση και περιλαμβάνει τα άρθρα 339- 344.

Το ΒΙΒΛΙΟ IV αφορά στην έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων και περιλαμβάνει τα άρθρα 345 έως 374.

Το ΒΙΒΛΙΟ V αφορά στις τελικές διατάξεις (τροποποιούμενες, μεταβατικές, καταργούμενες, έναρξη ισχύος) και περιλαμβάνει τα άρθρα 375 έως 379. Για την επίτευξη του σκοπού της παρούσας εργασίας κρίνεται σκόπιμη η παράθεση και ανάλυση των νομοθετικών διατάξεων του 4412/2016 που αφορούν τις διαδικασίες ανάθεσης · με τον τρόπο αυτό θα αναλυθεί εν συνεχεία η ενσωμάτωση πρασίνων κριτηρίων κατά τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.¹⁹

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Διαδικασίες και Κριτήρια Ανάθεσης του Ν.4412/8-8-2016

Στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4412/2016 υπάγονται όσοι φορείς θεωρούνται αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς και διενεργούν μια δημόσια σύμβαση

¹⁹ (ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 4412/2016)

προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, έργων, μελετών και παροχής τεχνικών ή λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Ως αναθέτουσες αρχές νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (αρ. 2 παρ.1α Ν.4412/2016). Οργανισμοί δημοσίου δικαίου νοούνται οι οργανισμοί οι οποίοι έχουν συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό για την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή στον εμπορικό τομέα, έχουν νομική προσωπικότητα και χρηματοδοτούνται ή ελέγχονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως αναθέτοντες φορείς νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που όμως ασκούν μία ή περισσότερες δραστηριότητες στους τομείς του αερίου, της θερμότητας, του ηλεκτρισμού, του ύδατος, των μεταφορών, των ταχυδρομικών υπηρεσιών, της αναζήτησης, εξόρυξης και συλλογής πετρελαίου, άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων, καθώς και στη διάθεση λιμένων και αερολιμένων σε μεταφορείς.

Επίσης ως αναθέτοντες φορείς νοούνται οι δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα δεσπόζουσα θέση καθώς και οι επιχειρήσεις που δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς αλλά ασκούν μεταξύ των δραστηριοτήτων τους μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες στους πρώην εξαιρούμενους τομείς όπως διεξοδικά παρατέθηκαν ανωτέρω (αρ. 224 Ν.4412/2016). Ο νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που συνάπτουν οι παραπάνω φορείς. Οι συμβάσεις αυτές διαρθρώνονται όσον αφορά το συμβατικό τους αντικείμενο ως «δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων» και «συμβάσεις κάτω των ορίων». Κατά την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 5 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του νόμου 4412/2016 νοούνται οι συμβάσεις, που δεν εξαιρούνται δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252 αντίστοιχα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός ΦΠΑ, είναι κατώτερη από τα όρια των άρθρων 5 και 235, όπως ισχύουν κάθε φορά. Από 01/06/2021 τα κατώτατα όρια, εκτός ΦΠΑ, με στοιχεία του Δήμου NET είναι τα ακόλουθα:

Ως «δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις ή οι συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (**2.500**) ευρώ.

- Προμήθειες -Υπηρεσίες :Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (**30.000**) **ΕΥΡΩ**.
- ΈΡΓΑ :Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (**60.000**) ευρώ²⁰²¹

²⁰ (https://4412.gr/blog/law_explanation/%ce%ba%ce%b1%ce%b8%ce%b5%cf%83%cf%84%cf%8e%cf%82/)

²¹ (<https://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-nomothesia/16-c-enosiako-dikaio/c-kanonismoiee/585-katotata-oria-ton-arthron-5-vivlio-i-kai-235-vivlio-ii-tou-n-4412-2016>)

7. ΒΙΒΛΙΟ Ι – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΡΙΑ

Τα κατώτατα όρια των άρθρων 5(Βιβλίο Ι) και 235 (Βιβλίο ΙΙ) του ν. 4412/2016, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2495 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2023 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ Σειρά L της 16ης.11.2023) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2496 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2023 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ Σειρά L της 16ης.11.2023) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2024-31.12.2025 είναι τα ακόλουθα:

ΒΙΒΛΙΟ Ι – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ		
Αντικείμενο Δημόσιας Σύμβασης	Κατώτατο όριο χωρίς ΦΠΑ	
	ΚΚΑ ¹	Μη ΚΚΑ ²
Δημόσιες συμβάσεις έργων	5.538.000€	5.538.000€
Διαγωνισμοί μελετών	143.000 €	221.000 €
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών	143.000 €	221.000 €
Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές & άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο <u>Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α.</u>	750.000 €	750.000 €
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν τα οριζόμενα στο <u>Παράρτημα III του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α</u> προϊόντα.	143.000 €	
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο <u>Παράρτημα III του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α.</u>	221.000 €	

Για την ανάθεση των συμβάσεων τους οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να τηρούν κάποιες γενικές αρχές οι οποίες είναι απορρέουν τόσο από πάγια νομολογία του ενωσιακού δικαίου όσο και απευθείας εκ του νόμου. Οι αρχές της:

- i. υποχρεωτικής δημοσιότητας και διαφάνειας (αρ.18 & αρ.61-70 Ν.4412/2016),
- ii. ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων(αρ.18 Ν.4412/2016),
- iii. αντικειμενικότητας και αμεροληψίας (αρ.24,71,101,262 & 75 Ν.4412/20016),
- iv. υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων (αρ.37,47,70 κ.α. Ν.4412/2016),
- v. ασφάλειας δικαίου που εκφράζεται περαιτέρω στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης,
- vi. αρχής της αναλογικότητας (αρ.18 Ν.4412/2016),
- vii. αμοιβαίας αναγνώρισης (αρ.18 Ν.4412/2016),
- viii. ελευθερίας του ανταγωνισμού (αρ.18 Ν.4412/2016), και 39 Σύμβαση Εκτέλεσης Δημοσίου Έργου, Ερμηνεία και Νομολογία κατ' άρθρο.

ix. προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης (αρ.18 Ν.4412/2016). Οι παραπάνω αρχές εφαρμόζονται υποχρεωτικά ανεξάρτητα από τη διαδικασία ανάθεσης που θα επιλέξει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να διενεργείται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- Ανοικτή Διαδικασία (άρθρο 27 παρ. 5 & 264 Ν.4412/2016).
- Κλειστή Διαδικασία (αρ.28 παρ. 8 & 265 Ν.4412/2016).
- Ανταγωνιστική Διαδικασία με διαπραγμάτευση/Διαδικασία με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού (αρ.29 παρ. 8 & 266 Ν.4412/2016)
- Ανταγωνιστικός Διάλογος(αρ.30 & 267 Ν.4412/2016)
- Σύμπραξη Καινοτομίας (αρ.31 & 268 Ν.4412/2016)
- Διαδικασία διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (αρ.32 & 269 Ν.4412/2016)

Διαδικασία της απευθείας ανάθεσης :Στην παρ. 1 του άρθρου 118 του Ν. 4412/2016 όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 50 του Ν. 4782/2021 ορίζεται ότι:

« Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ενώ για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 318 έως 321, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.»

Διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού (μέχρι και του ποσού των 60.000,00 ευρώ αρ.117 Ν.4412/2016)²²

8. ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ-ΕΡΓΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

8.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.

Ανοικτή διαδικασία όπου οι φορείς συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις που θέτει η υπηρεσία. Σε αυτή την περίπτωση να μην υπάρχει πρόσβαση σε περισσότερες επιλογές φιλικόν προϊόντων προς το περιβάλλον αλλά δεν υπάρχει η δυνατότητα επιλογής των φορέων που υποβάλουν την προσφορά.

Στην κλειστή διαδικασία μπορεί η υπηρεσία καλεί η ίδια τους φορείς και μπορεί να επιλέξει η ίδια τον κατάλληλο υποψήφιο.²³

²² Πηγή:ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 19(Απόφαση 31/2017 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων

²³ Πηγή: Πράσινες αγορές! Εγχειρίδιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις 3η έκδοση

Το παρόν εγχειρίδιο για τις ΠΔΣ συντάχθηκε κατά τρόπο ώστε να βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν επιτυχώς τις ΠΔΣ. Για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών και έργων εξετάζονται τα παρακάτω αναλυτικά για κάθε διαδικασία.

8.1.1 Συμβάσεις προμηθειών:

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται προέρχονται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η κατανάλωση ενέργειας και ύδατος κατά τη χρήση του προϊόντος

Ανθεκτικότητα του προϊόντος και η διάρκειά του

Δυνατότητα ανακύκλωσης /επαναχρησιμοποίησης του προϊόντος

Συσκευασία και την μεταφορά του προϊόντος

8.1.2 Συμβάσεις Υπηρεσιών

Εκτέλεση της εργασίας από το προσωπικό με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσίας να είναι φιλικά προς το περιβάλλον

Κατανάλωση ενέργειας, ύδατος και όγκος των αποβλήτων που δημιουργούνται κατά την διάρκεια της υπηρεσίας.

8.1.3 Συμβάσεις Έργων

Για τις συμβάσεις έργων σημαντικό είναι να μην υπάρχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις ως προς χρήση των γαιών ή τον σχεδιασμό της κυκλοφορίας, και την κατασκευή κτηρίων.²⁴

8.2 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ:

- Είναι ενεργειακά αποδοτικότερα και συμφέρουν οικονομικά κατά την λειτουργία τους.
- Δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον σε σχέση με άλλα προϊόντα που τα χρησιμοποιούμε για τον ίδιο σκοπό.
- Μπορούμε να τα επαναχρησιμοποιήσουμε και να τα ανακυκλώσουμε μετά το τέλος της ζωής τους.²⁵

Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στους κρίσιμους τομείς.

Πλαστικές ύλες : Η ΕΕ στοχεύει στην κατάργηση των μικροπλαστικών σε μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τις πλαστικές ύλες .

²⁴ Πηγή: Πράσινες αγορές! Εγχειρίδιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις 3η έκδοση

²⁵ Πηγή:Πράσινα

εργαλεία<http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/9B99E4EB2CA7A90DC2257F64003CF378?OpenDocument>)

Κλωστοϋφαντουργία: Στόχος για βιώσιμα κυκλικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα. Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι μέχρι το 2030 τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα να είναι ανακυκλώσιμα και να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής.

Ηλεκτρονικά απόβλητα: Στην ΕΕ μεγάλο πρόβλημα υπάρχει στα ηλεκτρονικά και ηλεκτρικά απόβλητα και μόνο το 40% ανακυκλώνεται . Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι η επανάχρηση αυτών των συσκευών και η επισκευή τους.

Τρόφιμα, νερό & θρεπτικές ουσίες: Το 20% της παραγωγής τροφίμων υπολογίζεται ότι σπαταλάτε στην ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητούν την μείωση της σπατάλης των τροφίμων έως το 2030.

Συσκευασίες: Όλες οι συσκευασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι επαναχρησιμοποιήσιμες ή ανακυκλώσιμες έως το 2030.

Μπαταρίες και οχήματα: Όλες οι μπαταρίες θα πρέπει να ορίζουν ορισμένες προδιαγραφές. Θα πρέπει να παράγονται έχοντας τις μικρότερες περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις καθώς και τα υλικά πληρούν τα οικολογικά πρότυπα.

Κτίρια και κατασκευές: Πάνω από το 35% των συνολικών αποβλήτων στην ΕΕ προέρχονται από τον κατασκευαστικό τομέα. Στόχος είναι η αύξηση της διάρκειας ζωής των κτηρίων η χρησιμοποίηση υλικών φιλικών προς το περιβάλλον με αποτέλεσμα την μείωση του αποτυπώματος του άνθρακα και αυστηρότερες απαιτήσεις ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης και απόδοσης πόρων.²⁶

8.3 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Φυσικά και οικολογικά προϊόντα.

Η φύση είναι το σπίτι μας και μέσα σε αυτή ζούμε και υπάρχουμε. Στην αρχή της δημιουργία μας ο άνθρωπος κάλυπτε τις ανάγκες του από την γη. Με το πέρασμα των αιώνων χρησιμοποιούσαν την Γη όλο και περισσότερο και για την μεγαλύτερη παραγωγή αγροτικών προϊόντων κατέφευγαν στην χρήση χημικών για την αύξηση της παραγωγής και του κέρδους. Έτσι λοιπόν η φύση που ζούμε εμείς και χιλιάδες άλλα πλάσματα για πολλά έμβια όντα έχει γίνει πλέον ακατοίκητη.

Σημαντικό κριτήριο είναι τα υλικά με τα οποία γίνεται η συσκευασία τους να είναι φιλικά προς το περιβάλλον και είναι ένα μεγάλο βήμα για την σωτηρία της φύσης.

²⁶ <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20210128STO96607/to-schedio-drasis-tis-ee-gia-ti-metavasi-se-mia-kukliki-oikonomia-eos-to-2050>

Εικόνα 6.1. Οργανικά προϊόντα στα super market

<https://www.ekoetiket.com/sektorel/dogal-ve-ekolojik-urunler/>

8.4 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ.

Οικολογία είναι κλάδος της επιστήμης που μελετά την σχέση έμβιων όντων μεταξύ τους και στην περιοχή που ζουν. Με την πάροδο του χρόνου κερδίζουν όλο και περισσότερο χώρο στην ζωή μας και θα μας γίνουν απαραίτητα στο μέλλον επειδή δεν περιέχουν επιβλαβείς χημικές ουσίες. Οι τροφές στις οποίες υπάρχουν ορμόνες προκαλούν σοβαρές ασθένειες στον άνθρωπο αλλά και στα ζώα.²⁷

8.5 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ.

Το οργανικό προϊόν είναι γνωστό και σαν οικολογικό προϊόν. Σήμερα πληροφορούμαστε συχνά για τα βιολογικά προϊόντα τα οποία συχνά αναφέρονται στα γεωργικά προϊόντα. Τα προϊόντα αυτά παράγονται χωρίς την χρήση επιβλαβών χημικών εισροών, από την πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή του ως και την κατανάλωσή του, και το τελευταίο στάδιο της ανακύκλωσης.

Κάθε προϊόν για είναι οικολογικό πρέπει να πιστοποιείται (από ειδικούς οργανισμούς του αρμόδιου Υπουργείου) με εργαστηριακές δοκιμές. Οι οργανώσεις που παράγουν προϊόντα βιολογικά τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο επιθεωρούνται από το αρμόδιο Υπουργείο.

Η χρήση αυτών των προϊόντων προστατεύει όχι μόνο την υγεία των ανθρώπων και την ποιότητα ζωής τους, αλλά και το έδαφος και τους φυσικούς υδάτινους πόρους.²⁸

8.6 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΔΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ

Οι ΠΔΣ μπορούν να χρησιμοποιούν ορισμένα εργαλεία δημοσίων συμβάσεων τα οποία έχουν αναγνωριστεί ως εργαλεία που συμβάλλουν στην οικονομική αποδοτικότητα, συνεισφέροντας με τον τρόπο αυτό στη δημιουργία επιχειρηματικού ενδιαφέροντος για την εφαρμογή αυστηρότερων περιβαλλοντικών προτύπων.

²⁷ <https://www.ekoetiket.com/el/sektorel/ekolojik-urun-nedir/> Τι είναι οικολογικό προϊόν

²⁸ <https://www.ekoetiket.com/el/sektorel/ekolojik-urun-nedir> οικολογικά προϊόντα

Ολοένα και περισσότερο χρησιμοποιούνται στους διαγωνισμούς πράσινοι τίτλοι προκειμένου να δοθεί το μήνυμα ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της σύμβασης. Ως παραδείγματα μπορούμε να αναφέρουμε πόλεις του εξωτερικού και της Ελλάδας που εφαρμόζουν στις συμβάσεις τους τα εξής:

- ❖ Προμήθεια ενεργειακά αποδοτικού δημόσιου φωτισμού στην κομητεία Kerry (συμβούλιο της κομητείας του Kerry, Ιρλανδία). Εσωτερικές εργασίες φινιρίσματος με τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών και προϊόντων (πανεπιστήμιο Μάλτας).
- ❖ Σύμβαση παροχής υπηρεσιών για εξοικονόμηση ενέργειας σε 12 σχολεία (Υπουργείο Παιδείας της Καταλονίας, Ισπανία).
- ❖ Προμήθεια οικολογικού και ανακυκλωμένου χαρτιού (SCR Piemonte, Ιταλία).
- ❖ Το 2012 το Δημοτικό Συμβούλιο του Πόρτσμουθ και η WRAP διεξήγαγαν εκτίμηση αναγκών για τη βελτίωση της χρήσης των πόρων εκτύπωσης, αναζητώντας δυνατότητες μείωσης των δαπανών και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η εκτίμηση αναγκών διεξήχθη στο πλαίσιο της στρατηγικής Zero Waste to Landfill (Μηδέν απόβλητα στους ΧΥΤΑ). Η επανεξέταση των απαιτήσεων εκτύπωσης ανέδειξε δυνατότητες εξοικονόμησης πόρων μέσω της αποδοτικότητας του σχεδιασμού, της εκτύπωσης και της παραγωγής σχεδίων. Στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ενσωματώθηκαν παράγοντες αποδοτικότητας, καλώντας τους προσφέροντες να αποδείξουν τη μείωση των αποβλήτων.
- ❖ Το 2013 ο Δήμος του Λουξεμβούργου διενήργησε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών καθαρισμού (βιώσιμα προϊόντα καθαρισμού). Οι τεχνικές προδιαγραφές καταρτίστηκαν σε πρώιμο στάδιο από κοινού με την Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος του Λουξεμβούργου. Σύμφωνα με αναλύσεις που διενεργήθηκαν, μόνον το 15% των προϊόντων που χρησιμοποιούνταν προηγουμένως δεν περιείχαν επιβλαβείς ουσίες. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τον νέο διαγωνισμό περιλάμβαναν κατάλογο απαγορευμένων ουσιών για τα προϊόντα καθώς και κριτήρια ανάθεσης για τη μείωση της χρήσης άλλων ουσιών. Η αγορά προσαρμόστηκε γρήγορα και τέσσερις εταιρείες υπέβαλαν προσφορές. Κάνοντας χρήση της προσέγγισης αυτής, ο Δήμος μπόρεσε να

δημιουργήσει ένα πιο υγιεινό περιβάλλον για τους υπαλλήλους και τους πολίτες του.²⁹

- ❖ Στην Ελλάδα στην πόλη της Καρδίτσας το κτήριο του ΚΑΠΗ είναι το πρώτο βιοκλιματικό δημόσιο κτήριο στο νομό Καρδίτσας και το πρώτο βιοκλιματικό ΚΑΠΗ της χώρας.

Το κτήριο ολοκληρώθηκε το 2008. Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός του πραγματοποιήθηκε από το Δήμο Καρδίτσας σε συνεργασία με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ).

Το κτήριο έχει σχεδιαστεί για την μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας μέσω παθητικών συστημάτων, αξιοποιώντας την ηλιακή ενέργεια για δροσιά το καλοκαίρι και θέρμανση το χειμώνα σε συνδυασμό με την απαιτούμενη ηλιοπροστασία.³⁰

Στον παρακάτω πίνακα ενδεικτικά αναφέρονται οι Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις που σύναψε ο Δήμος Καρδίτσας το 2021:

Κατηγορία	Πλήθος προκηρύξεων/διακηρύξεων/απευθείας προσκλήσεων	Πλήθος προκηρύξεων/διακηρύξεων/απευθείας προσκλήσεων με "Πράσινα" κριτήρια	Πλήθος συμβάσεων	Πλήθος συμβάσεων με "Πράσινα" κριτήρια	Υπηρεσιακή μονάδα
1. Χαρτί φωτοαντιγραφής και γραφής	1	0	1	0	Δ. Οικονομικών - Τμ Προμηθειών
2. Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και οθόνες	1	0	3	0	Δ. Προγραμματισμού - Τμ Δικτύων ΤΠΕ
3. Εξοπλισμός απεικόνισης	1	0	2	0	Δ. Προγραμματισμού - Τμ Δικτύων ΤΠΕ
4. Λαμπτήρες LED εσωτερικού φωτισμού	2	2	2	2	Δ. Τεχνικών Υπηρεσιών
5. Κλιματιστικά μηχανήματα	0	0	0	0	0
6. Λιπαντικά	0	0	0	0	0
7. Μεταφορικά μέσα	0	0	0	0	0
8. Οδοφωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας	1	1	1	0	Δ. Τεχνικών Υπηρεσιών
9. Έπιπλα	0	0	0	0	0
10. Προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας	0	0	0	0	0
11. Προϊόντα και υπηρεσίες συντήρησης εξωτερικών δημοσίων χώρων	7	2	7	2	Δ. Καθαριότητας - Τμ Πρασίνου
14. Σχεδιασμός οδοποιίας, κατασκευή και συντήρηση	5	1	3	0	Δ. Τεχνικών Υπηρεσιών
15. Σχεδιασμός κτιρίων γραφείων, κατασκευή και διαχείριση	2	2	2	2	Δ. Τεχνικών Υπηρεσιών
ΣΥΝΟΛΟ	20	8	21	6	0
Πλήθος ατόμων που εκπαιδεύτηκαν για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις:	0	0	0	0	0

²⁹ [εγχειρίδιο 3η έκδοση ΠΔΣ.pdf](#)

³⁰ <https://dimoskarditsas.gov.gr/building/vioklimatiko-kapi-kar>

9. ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

9.1 ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.

Σκοπός της έρευνας είναι να δούμε σε ποιο βαθμό εφαρμόζουν οι Δήμοι τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις στις προμήθειες τους στις υπηρεσίες τους και στα κατασκευαστικά έργα τους. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε τον Ιούλιο του 2023 και οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν ήταν από τους υπαλλήλους του τμήματος προμηθειών των δήμων.

Περιγραφή Δείγματος.

Το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε στους 333 Δήμους της Χώρας με e-mail μέσω του google Forms (ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο) και απάντησαν σε αυτό 52 Δήμοι.

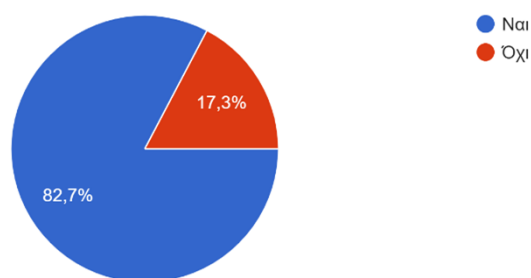
Ερωτηματολόγιο

Για το ερωτηματολόγιο επιλέχθηκαν ερωτήσεις με προκαθορισμένες απαντήσεις(κλειστού τύπου), από τις οποίες έπρεπε να επιλέξουν μια οι ερωτώμενοι. Επιπλέον, σε ορισμένες ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε η βαθμιαία κλίμακα thurstone του Likert, (πενταβάθμια κλίμακα). Στις συγκεκριμένες ερωτήσεις ο ερωτώμενος επιλέγει βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας, από το (καθόλου σημαντικό.....έως πάρα πολύ σημαντικό) -(καθόλου ενημερωμένος έως απόλυτα ενημερωμένος).

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με τρόπο ώστε να διευκολύνονται οι ερωτώμενοι και να μην απαιτείται πολύ χρόνος για την συμπλήρωση του και κλήθηκαν να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις ακόμα και σε εκείνες που δεν γνώριζαν. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω όλες οι πληροφορίες είναι εμπιστευτικές και τηρείται η ανωνυμία.

Αφού συλλέχθηκαν τα στοιχεία των 52 Δήμων περάστηκαν στην βάση δεδομένων του SPSS για να γίνει η περιγραφική ανάλυση και αναφέρονται παρακάτω:

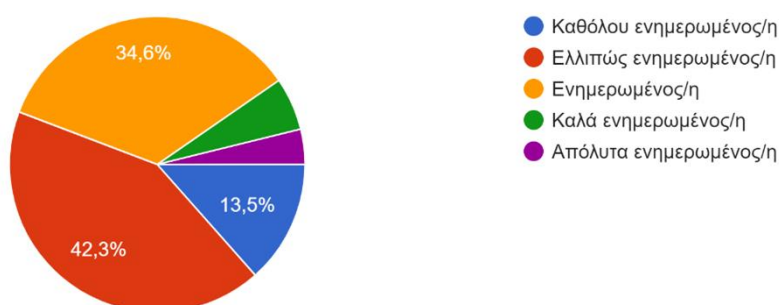
1. Γνωρίζετε την έννοια των ΠΔΣ;
52 απαντήσεις

Σχήμα 1: Γνώση της έννοιας των ΠΔΣ

Στην ερώτηση εάν γνωρίζουν την έννοια των ΠΔΣ σε σύνολο απαντήσεων 52 Δήμων της Χώρας, 43 ερωτηθέντες σε ποσοστό 82,7% γνώριζαν την έννοια και μόνο 9 ερωτηθέντες σε ποσοστό 17,3% τους ήταν άγνωστη.

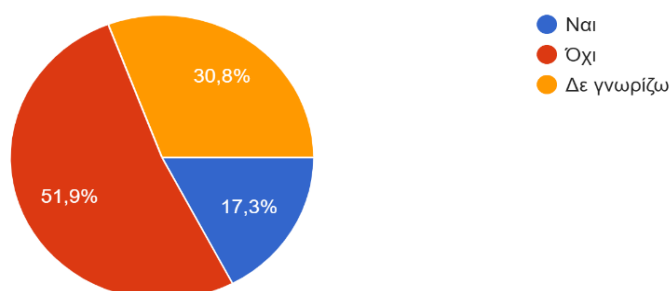
2. Πόσο καλά είστε πληροφορημένος/η; (μία απάντηση)
52 απαντήσεις

Σχήμα 2: Ποσοστό πληροφόρησης σχετικά με την έννοια των ΠΔΣ

Ενημερωμένοι ή ελλιπώς ενημερωμένοι είναι το 34,6% και το 42,3% αντίστοιχα που δείχνει πως πολλοί Δήμοι δεν έχουν επαρκεί ενημέρωση ενώ το μικρότερο ποσοστό 3,8% είναι εκείνο που είναι απόλυτα ενημερωμένο.

3. Υπάρχει σαφώς διατυπωμένη εσωτερική περιβαλλοντική στρατηγική του Δήμου σας; (αφορά το Δήμο ως οργανισμό και όχι την περιοχή ευθύνης ή τους δημότες) (επιλογή μίας απάντησης)
52 απαντήσεις

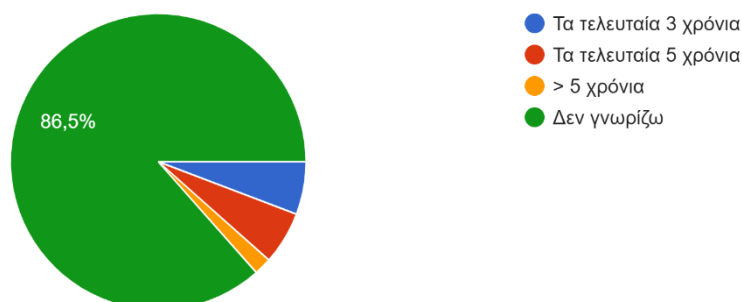

Σχήμα 3: Ποσοστό εφαρμογής εσωτερικής περιβαλλοντικής πολιτικής στους Δήμους

Στους μισούς Δήμους δεν υπάρχει σαφώς διατυπωμένη εσωτερική περιβαλλοντική στρατηγική.

4. Αν ναι πότε διατυπώθηκε και εγκρίθηκε αυτή από τα αρμόδια όργανα; (επιλογή μίας απάντησης)

52 απαντήσεις

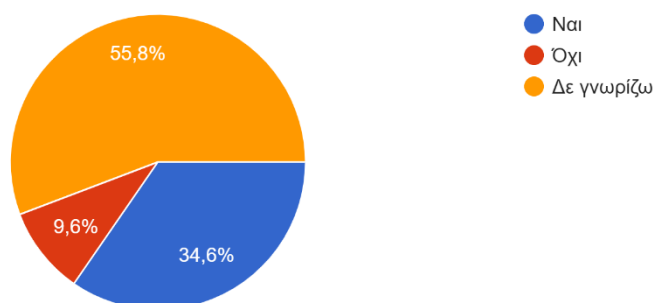

Σχήμα 4: Χρονικό πλαίσιο έγκρισης της απόφασης σε ενδεχόμενο θετικής απάντησης

Δεν υπάρχει εσωτερική στρατηγική στους περισσότερους Δήμους καθώς 45 ερωτηθέντες σε συντριπτικό ποσοστό 86,5% δεν γνωρίζει ενώ το 1,9% απάντησε >5 χρόνια ποσοστό μηδαμινό.

5. Αν όχι, αποτελεί μέρος της στρατηγικής του δήμου σας για το επόμενο διάστημα; (επιλογή μίας απάντησης)

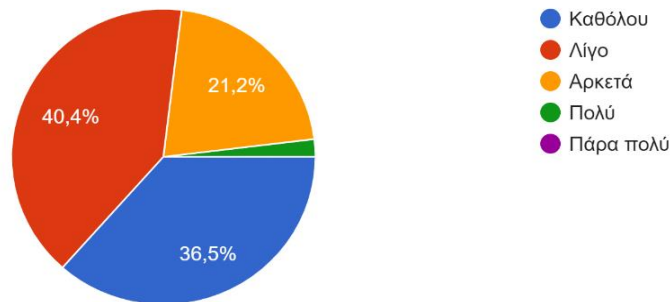
52 απαντήσεις

Σχήμα 5: Χρονικό πλαίσιο πάρσης της απόφασης σε ενδεχόμενο αρνητικής απάντησης

Παρόλο που στους μισούς Δήμους δεν γνωρίζουν αν υπάρχει σχεδιασμός ώστε στο επόμενο διάστημα να υπάρξει σαφώς διατυπωμένη εσωτερική περιβαλλοντική στρατηγική, στο 1/3 των Δήμων υπάρχει ο αντίστοιχος σχεδιασμός για το επόμενο διάστημα.

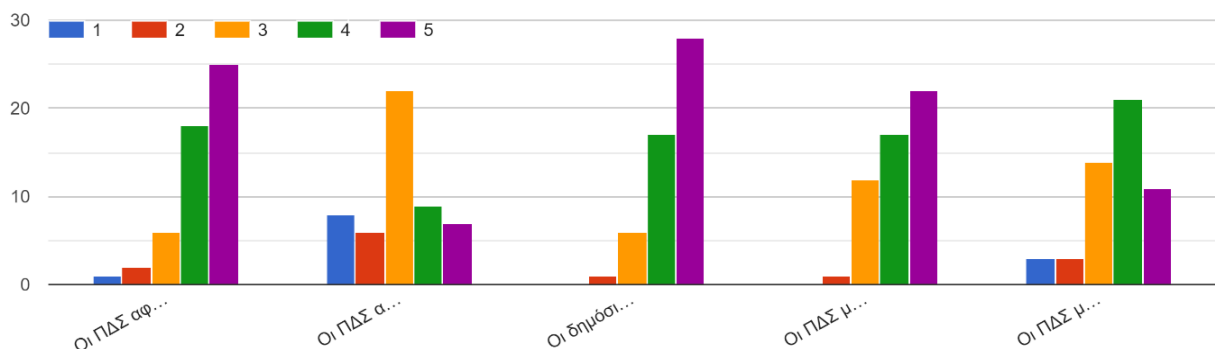
6. Χρησιμοποιεί ο φορέας σας το σύστημα των ΠΔΣ; (μία απάντηση)
52 απαντήσεις

Σχήμα 6: Ποσοστό χρήσης ΠΔΣ

Το 80% των Δήμων χρησιμοποιεί λίγο, πολύ λίγο ή και καθόλου το σύστημα των ΠΔΣ, ενώ πολύ μικρό ποσοστό των Δήμων 1,8% το χρησιμοποιεί.

7. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τα παρακάτω; (1 καθόλου.....5 πάρα πολύ)

Σχήμα 7: Βαθμός θετικής απάντησης βάσει ερώτησης

Το 50% συμφωνεί πάρα πολύ ότι οι ΠΔΣ αφορούν συμβάσεις που συνάπτουν δημόσιες αρχές ώστε να έχουν τις μικρότερες περιβαλλοντολογικές συνέπειες προς το περιβάλλον.

Οι ΠΔΣ αποτελούν προαιρετικό μέσο και οι δημόσιες αρχές είναι εκείνες που θα καθορίσουν πως θα τις εφαρμόσουν συμφωνεί αρκετά το μεγαλύτερο ποσοστό του 42% και σε ποσοστό 15% δεν συμφωνεί καθόλου.

Το 54% συμφωνεί πάρα πολύ ότι οι ΠΔΣ βοηθούν σημαντικά την τοπική κοινωνία και μόνο ένας ερωτώμενος πως αυτό δεν είναι εφικτό.

Συμφωνούν σε ποσοστό 75% αρκετά έως και πάρα πολύ ότι οι συμβάσεις θα βοηθήσουν τις βιομηχανίες και θα τους δώσουν κίνητρα για την παραγωγή οικολογικών προϊόντων και υπηρεσιών ποσοστό ικανοποιητικό για την εφαρμογή τους.

Δεν συμφωνεί το 6% ότι η εφαρμογή τους θα έκανε τις δημόσιες υπηρεσίες να εξοικονομήσουν χρήματα σε σχέση με το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων σε ποσοστό 40% που συμφωνεί με την εφαρμογή τους.

Ερώτηση 8. Ποσοστό θετικής απάντησης αναφορικά με το αντίκτυπο υιοθέτησης της στρατηγικής για τις ΠΔΣ

Το 42% συμφωνεί ότι είναι πολύ σημαντικό η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας των ΠΔΣ σε δραστηριότητες μακροπρόθεσμα στο δήμο ενώ το 30% και το 25% αντίστοιχα πάρα πολύ και αρκετά αντίστοιχα.

Συμφωνούν στο 77% αρκετά έως πολύ καλά ότι οι ΠΔΣ διατυπώνουν σαφείς στόχους με κριτήριο βιωσιμότητας το περιβάλλον την οικονομία και την κοινωνία.

Ο καταμερισμός και η ανάληψη ευθύνης του φορέα για την επίτευξη των στόχων στην υπηρεσία του συμφωνεί αρκετά το 36% και μόνο το 12% δεν είναι σύμφωνο με αυτό.

Όσον αφορά για το εάν συμφωνούν στο να βελτιώνεται διαρκώς και να γίνεται καλύτερη η υπηρεσία του συμφωνεί πάρα πολύ το μεγαλύτερο ποσοστό 40% και το 4% είναι εκείνο που δεν συμφωνεί καθόλου.

Το 38% δεν πιστεύει ότι με τη εφαρμογή των ΠΔΣ θα υπάρξει μείωση κινδύνων μη συμμόρφωσης με την νομοθεσία.

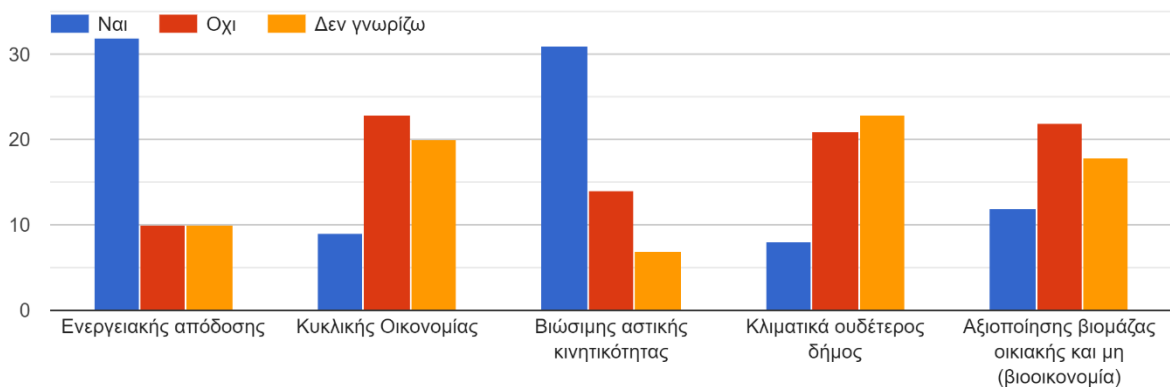
Είναι ενθαρρυντικό ότι οι ερωτώμενοι απάντησαν σε μεγάλο ποσοστό 42% πολύ και 40% πάρα πολύ ότι η υιοθέτηση της στρατηγικής των ΠΔΣ θα βοηθήσει στην κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή απόδοση του φορέα προς όφελος του.

Συμφωνούν σε ποσοστό 46% ότι θα βοηθήσει οικονομικά τον φορέα του.

Σχετικά μεγάλα και τα ποσοστά ότι θα βοηθήσει στην καλή εικόνα του φορέα προς την κοινωνία και τους άλλους φορείς.

Στην προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης βιώσιμων λύσεων για την περιοχή τους συμφωνούν σε ποσοστό 76% .

9. Υπάρχουν αντίστοιχες συμπληρωματικές πολιτικές για μία ΠΔΣ στο Δήμο σας;

Σχήμα 9: Ποσοστό ύπαρξης συμπληρωματικών πολιτικών για μια ΠΔΣ

Σε 32 Δήμους υπάρχει συμπληρωματική πολιτική με στόχευση στην Ενεργειακή απόδοση.

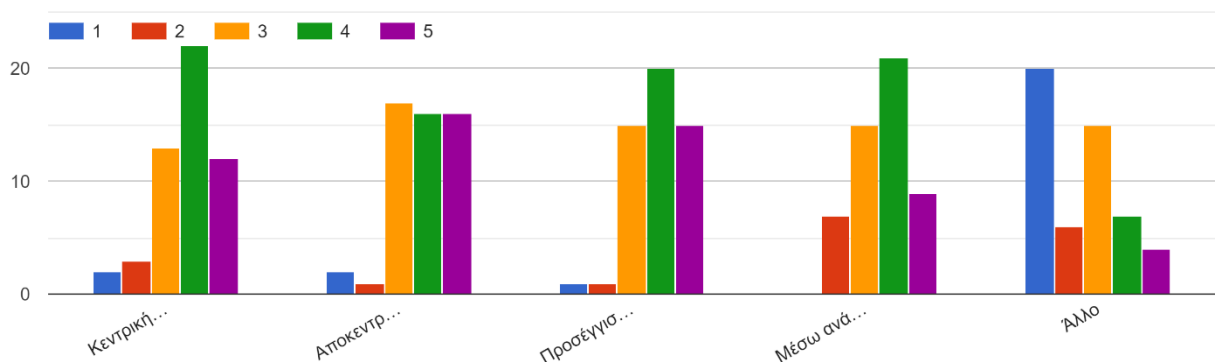
Σε 31 Δήμους υπάρχει συμπληρωματική πολιτική για την Βιώσιμη αστική κινητικότητα.

Σε 43 Δήμους δεν γνωρίζουν ή δεν εφαρμόζουν συμπληρωματική πολιτική με στόχευση στην Κυκλική Οικονομία.

Σε 44 Δήμους δεν γνωρίζουν ή δεν εφαρμόζουν συμπληρωματική πολιτική για την Κλιματική ουδετερότητα.

Σε 40 Δήμους δεν γνωρίζουν ή δεν εφαρμόζουν συμπληρωματική πολιτική με στόχευση στην αξιοποίηση της οικιακής και μη βιομάζας (βιοοικονομία).

10. Αξιολογήστε τη σημασία των δομών που μπορούν να έχουν την ευθύνη ανάπτυξης μίας στρατηγικής ΠΔΣ στο Δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Σχήμα 10: Αξιολόγηση των δομών που φέρουν ευθύνη για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής ΠΔΣ

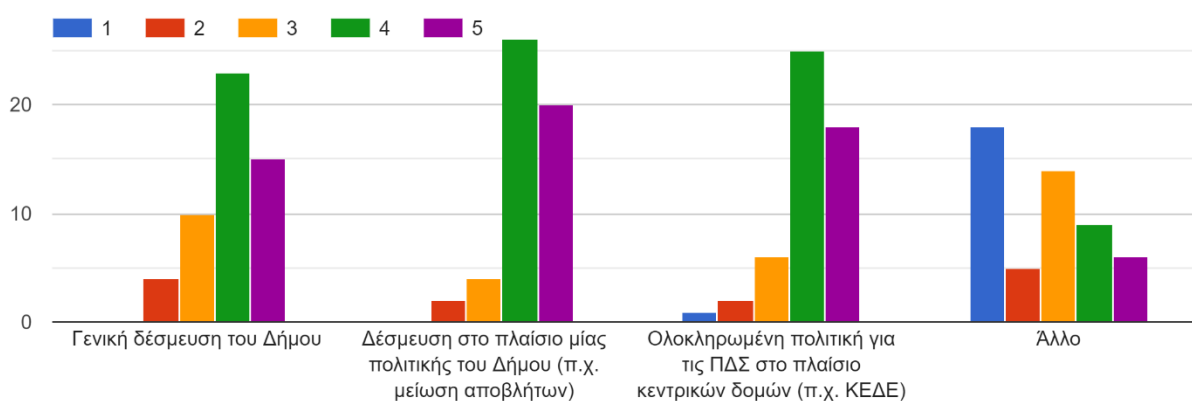
Σε ποσοστό 42% οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι πρέπει να έχει η ΚΕΔΕ την ευθύνη ανάπτυξης μιας στρατηγικής ΠΔΣ.

Σε ποσοστό 94% θεωρούν σημαντικό έως και πάρα πολύ σημαντικό να έχουν την ευθύνη οι δήμοι ξεχωριστά.

Το κάθε τμήμα του δήμου να έχει την ευθύνη ανάπτυξης μιας στρατηγικής ΠΔΣ, συμφωνεί το 38%.

Μέσω εσωτερικού διαλόγου με όσους επηρεάζονται άμεσα και έμμεσα από την ΠΔΣ το μεγαλύτερο ποσοστό 40% πιστεύει ότι είναι πολύ σημαντικό σε σχέση με το 13% που το θεωρεί λίγο σημαντικό.

11. Αξιολογήστε τη σημασία των επιπέδων πολιτικής για δέσμευση γύρω από μία στρατηγική ΠΔΣ στο Δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Σχήμα 11: Σημασία των επιπέδων πολιτικής για δέσμευση της στρατηγικής ΠΔΣ

Η δέσμευση πολιτικής για την εφαρμογή γύρω από μια στρατηγική ΠΔΣ να είναι από τον δήμο, συμφωνούν πολύ το 42% σε σχέση με το 28% που το θεωρούν πολύ σημαντικό.

Πιστεύουν στο πλαίσιο μιας πολιτικής του δήμου π.χ. μείωση αποβλήτων, και το θεωρούν πολύ σημαντικό σε ποσοστό 50% και πάρα πολύ σημαντικό το 38%

Ολοκληρωμένη πολιτική για τις ΠΔΣ στο πλαίσιο κεντρικών δομών (π.χ. ΚΕΔΕ) πολύ σημαντικό θεωρεί το 48% σε σχέση με το 2% που δεν το θεωρεί καθόλου σημαντικό.

Ερώτηση 12: Ποσοστό απαντήσεων αναφορικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και στόχων για τις ΠΔΣ.

Η επιλογή ενός μικρού αριθμού ομάδων προϊόντων και υπηρεσιών στις οποίες θα επικεντρωθεί σε πρώτη φάση ο δήμος θεωρείται σε ποσοστό 44% ενώ το 1% δεν το θεωρεί καθόλου σημαντικό.

Να επιλεγούν προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν πολλές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο κύκλο ζωής τους, θεωρείται σε ποσοστό 42% πολύ σημαντικό.

Η επικέντρωση προσπαθειών σε τομείς σημαντικών δαπανών εντός του φορέα θεωρείται σε ποσοστό 52% πολύ σημαντικό.

Να εστιάσουν σε τομείς με το μεγαλύτερο ποσοστό ύψους συμβίωσης πολύ σημαντικό θεωρούν το 44% έως μικρό το 5% που το θεωρούν καθόλου σημαντικό.

Να υπάρξουν ειδικές περιβαλλοντολογικές προτεραιότητες συμφωνεί το 44%

Με την διαθεσιμότητα περιβαλλοντικά προτιμότερων εναλλακτικών λύσεων στην αγορά θεωρεί πολύ σημαντικό το 44%.

Σε ποσοστό 98% θεωρούν σημαντικό έως πολύ σημαντικό ότι οι οικολογικότερες εναλλακτικές λύσεις πρέπει να είναι ουδέτερες από πλευράς κόστους ή να μην επηρεάζουν τον προϋπολογισμό του Δήμου.

Σε ποσοστό 75% θεωρούν σημαντικό έως πολύ σημαντικό να επιβάλλονται πράσινα κριτήρια σε ομάδες προϊόντων, ώστε να μπορούν να ενσωματωθούν απευθείας στον διαγωνισμό, σε σχέση με το 2% που δεν το θεωρεί καθόλου σημαντικό.

Μικρό το ποσοστό 5% που δεν ενδιαφέρεται να προβληθούν οι δραστηριότητες των ΠΔΣ στο κοινό και στην αγορά, σε σχέση με το 48% που το θεωρεί πολύ σημαντικό να ενημερωθεί η αγορά και το προσωπικό του φορέα.

Προτεραιότητα στην ύπαρξη συμβάσεων με φορείς του Δημοσίου το 48% το θεωρεί απαραίτητο ενώ το 6% δεν το ενδιαφέρει καθόλου.

Ερώτηση 13: Σημαντικά στοιχεία αξιολόγησης που περιλαμβάνονται σε μια ΠΔΣ.

Από τα προϊόντα που θα χρησιμοποιούσαν οι φορείς περισσότερο στις συμβάσεις τους: το φωτοτυπικό χαρτί, τα προϊόντα καθαρισμού, ο εξοπλισμός γραφείου, οι κατασκευές οι μεταφορές, η ηλεκτρική ενέργεια, τα παράθυρα οι πόρτες, η θερμομόνωση, η συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας είναι τα μεγαλύτερα ποσοστά και τα θεωρούν οι περισσότεροι δήμοι πολύ σημαντικό να υπάρχουν σαν κριτήριο απαραίτητο στην σύναψη συμβάσεων. Εκείνα που δεν ενδιαφέρουν σχεδόν καθόλου τους φορείς για την σύναψη συμβάσεων είναι η κατασκευή επίπλων από οικολογικά προϊόντα τα δάπεδα, τα τρόφιμα και οι υπηρεσίες εστίασης, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τα εντοιχισμένα στοιχεία η κινητή τηλεφωνία και η οδοποιία και σήμανση.

Ερώτηση 14: Αξιολόγηση χαρακτηριστικών κατά την εφαρμογή ενός συστήματος ΠΔΣ.

Το 42% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι πρέπει να γίνεται αξιολόγηση και να παρακολουθείται η διαδικασία των συμβάσεων, να τηρείται αρχείο προσφορών συμφωνεί το 46% σε πολύ σημαντικό βαθμό και μόνο 2% απάντησε πως δεν πρέπει

να τηρείται αρχείο. Τήρηση των στοιχείων για τις περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις απάντησαν 19 δήμοι ότι είναι πολύ σημαντικό να γίνει αυτό σε σχέση με τους 4 δήμους που δεν το θεωρούν σημαντικό να γίνει. Θεωρούν πολύ σημαντικό 23 δήμοι της χώρας ότι πρέπει να γίνεται ποιοτική εξέταση εστιάζοντας στα εμπόδια, στις διορθωτικές δράσεις και τις περαιτέρω βελτιώσεις που απαιτούνται για την αξιολόγηση των μελλοντικών στόχων.

Σε ποσοστό 73% θεωρούν σημαντικό έως πολύ σημαντικό την τήρηση αρχείου με τον συνολικό αριθμό των ανατεθεισών συμβάσεων και τις αξίες τους.

Σε ποσοστό 48% των δήμων συμφωνούν ότι πρέπει να υπάρχει συνεργασία με άλλες αρχές σχετικά με τα περιβαλλοντολογικά κριτήρια ενώ το 57% ότι πρέπει να δοθούν κίνητρα στους προμηθευτές για την συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς.

Το 30% των δήμων θεωρεί ότι πρέπει να αποκλειστεί ο προμηθευτής όταν παραβιάζονται οι περιβαλλοντολογικοί όροι ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό το θεωρεί πάρα πολύ σημαντικό και απαραίτητο για την σύναψη συμβάσεων να μην παραβιάζονται οι όροι αυτοί.

Ερώτηση 15: Αξιολόγηση χαρακτηριστικών βάσει των οποίων γίνεται η ανάθεση της σύμβασης.

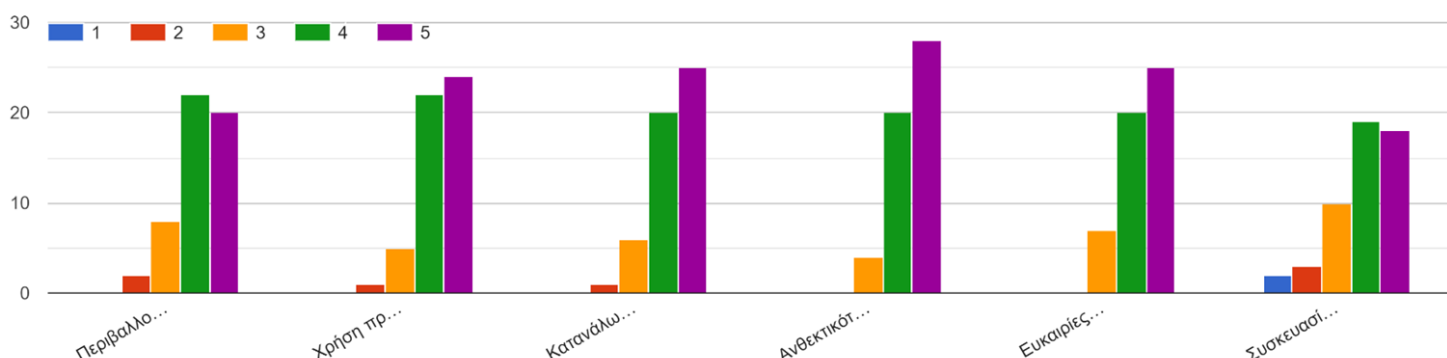
Η ανάθεση της σύμβασης για τους περισσότερους δήμους αφορά σε πάρα πολύ σημαντικό βαθμό στις σχέσεις κόστους οφέλους στο 26% στην εντιμότητα το 27%, στην ανοιχτή διαδικασία το 23%, στο αντικείμενο και στις τεχνικές προδιαγραφές το 29%, και στην έγκαιρη ενημέρωση της αγοράς σχετικά με τον διαγωνισμό το 21%.

Δεν θεωρούν σημαντικό ότι οι διαγωνισμοί πρέπει να γίνονται με την κλειστή διαδικασία το 14%, με την διαδικασία διαπραγμάτευσης το 20% και με τις προεμπορικές συμβάσεις το 20%.

Το 23% των ερωτηθέντων εκτιμά πως πρέπει οι τεχνικές προδιαγραφές να λαμβάνουν υπόψη και τον κύκλο ζωής του προϊόντος, ζητώντας από τον προμηθευτή σε μεγάλο ποσοστό απαντήσεων να αποδείξει τον τρόπο της περιβαλλοντικής απόδοσης που προσφέρει.

Ο συνδυασμός των δραστηριοτήτων σε σχέση με προμήθειες μιας ομάδας δημοσίων αρχών σε ποσοστό 24% δεν το θεωρεί καθόλου σημαντικό και ως προς το την ανάθεση συμφωνιών πλαίσιο συμφωνούν 23 δήμοι της χώρας.

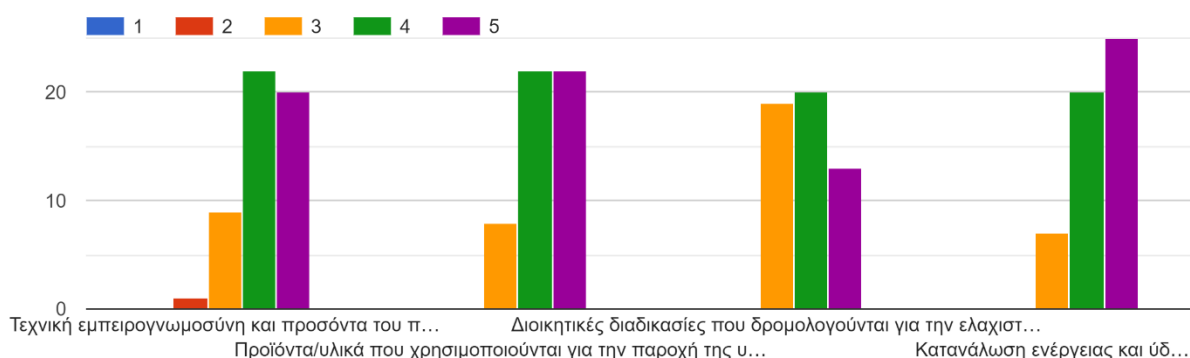
16. Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ προμηθειών (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σχήμα 16: Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ προμηθειών

Για τις προμήθειες αγαθών συμφωνούν όλοι οι δήμοι πως πρέπει να ελέγχονται οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις στο 42%, να χρησιμοποιούνται πρώτες ύλες από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 46%, στην κατανάλωση ενέργειας και ύδατος το 48%, στην ανθεκτικότητα και διάρκεια του προϊόντος το 54%, στις ευκαιρίες ανακύκλωσης και εκ νέου χρήση του προϊόντος συμφωνεί το 48% ενώ στην συσκευασία και μεταφορά του προϊόντος συμφωνούν σε σημαντικό βαθμό το 36%.

17. Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ υπηρεσιών (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σχήμα 17: Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ υπηρεσιών

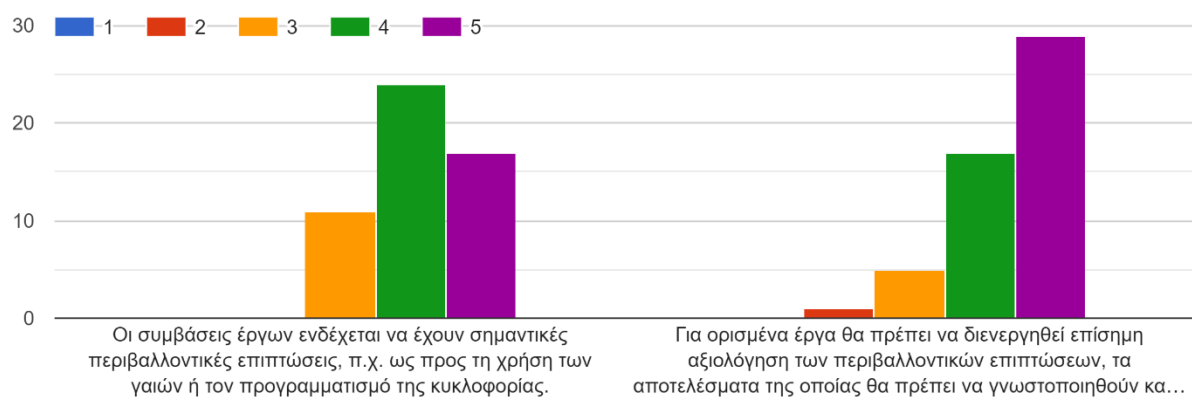
Το 80% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι εμπειρογνωμοσύνη και προσόντα είναι αυτά που πρέπει να διαθέτει το προσωπικό ώστε να συνάψουν μια σύμβασης υπηρεσιών ΠΔΣ.

Το 84% πιστεύει ότι για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα προϊόντα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται.

Οι διοικητικές διαδικασίες συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων συμφωνούν και οι 52 δήμοι που ερωτήθηκαν .

Το 87% των ερωτηθέντων απάντησε ότι κατανάλωση ενέργειας και ύδατος και τα απόβλητα που προκύπτουν από την παροχή υπηρεσίας ευθύνονται για την μόλυνση του περιβάλλοντος.

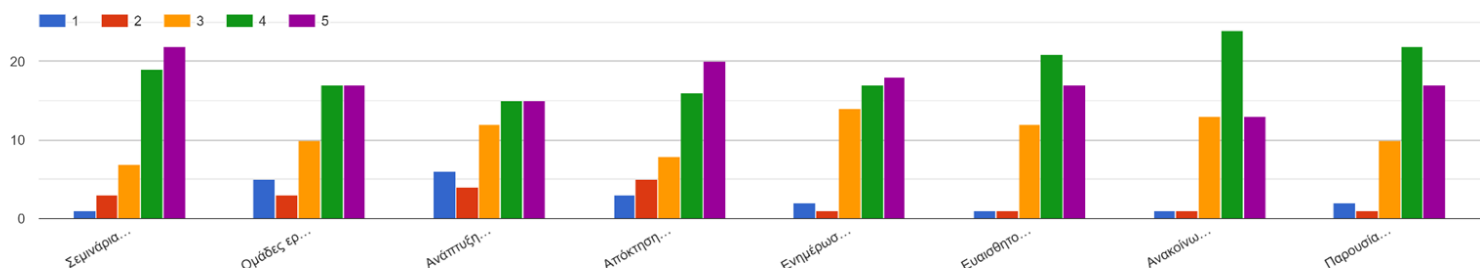
18. Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ έργων (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σχήμα 18: Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ έργων

Σε 41 Δήμους εκτιμούν ότι οι συμβάσεις έργων ενδέχεται να έχουν σε αρκετά σημαντικό βαθμό περιβαλλοντικές επιπτώσεις όταν δεν εφαρμόζουν τις ΠΔΣ, ενώ 45 Δήμοι απάντησαν ότι είναι απαραίτητο να διενεργηθεί και να γνωστοποιηθεί επίσημη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων όταν κατασκευάζονται τα διάφορα έργα.

19. Αξιολογήστε τις παρακάτω δράσεις εμπλοκής και επικοινωνίας της εφαρμογής ΠΔΣ για το δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σχήμα 19: Αξιολόγηση των δράσεων εμπλοκής και επικοινωνίας της εφαρμογής ΠΔΣ

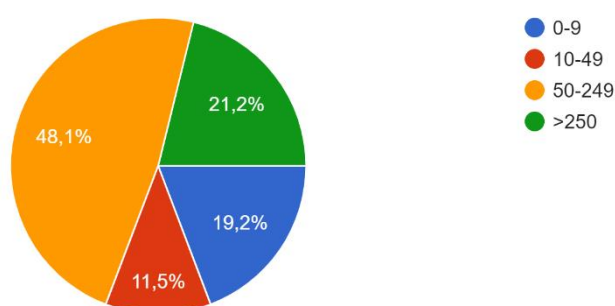
Τα σεμινάρια και η κατάλληλη κατάρτιση σε ποσοστό 79% θεωρεί ότι είναι πολύ και πάρα πολύ σημαντικό για την ενημέρωση του προσωπικού πάνω στις ΠΔΣ.

Με την σύνταξη ομάδων εργασίας συμφωνεί το 65% των ερωτηθέντων.

Μικρό ποσοστό 7% πιστεύει ότι πρέπει να δίνονται κίνητρα για την σύναψη των ΠΔΣ σε σχέση με το 58% που συμφωνεί πως πρέπει να δίνονται κίνητρα για τον σκοπό αυτό.

Το 38% των ερωτηθέντων θεωρεί πως πρέπει οι εργαζόμενοι που ασχολούνται με την σύναψη των ΠΔΣ

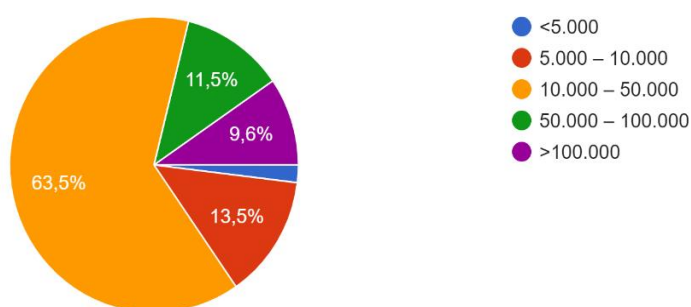
22. Αριθμός Εργαζόμενων
52 απαντήσεις

Σχήμα 22: Αριθμός εργαζομένων

Σε ποσοστό 48,1% των ερωτηθέντων εργάζεται σε δήμους με τον αριθμό των εργαζομένων στον δήμο να είναι μεταξύ 50-249, το 21,2% με εργαζόμενους >250.

23. Πληθυσμός δήμου
52 απαντήσεις

Σχήμα 23: Πληθυσμός Δήμου

Μικρό ποσοστό 11,5% με εργαζόμενους στον δήμο 10-49 και για τους πολύ μικρούς δήμους με εργαζόμενους 0-9 το 21% των ερωτηθέντων.

Οι ερωτηθέντες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ανήκουν σε δήμους με πληθυσμό μεταξύ 10.000- 50.000 ατόμων και ένα μικρό ποσοστό 1.9<5.000 ατόμων.

24. Ποιοι είναι οι κυριότεροι πελάτες του φορέα σας;

52 απαντήσεις

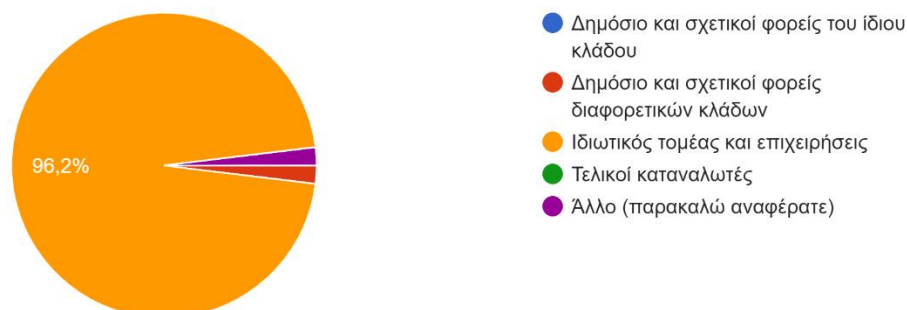

Σχήμα 24: Κυριότεροι πελάτες του εκάστοτε φορέα

Οι κυριότεροι πελάτες του φορέα του είναι σε ποσοστό 42% ο ιδιωτικός τομέας σε σχέση με το 1,9% που θεωρούν κυριότερους πελάτες τους το Δημόσιο και τους σχετικούς φορείς διαφορετικών κλάδων.

25. Ποιοι είναι οι κυριότεροι προμηθευτές του φορέα σας;

52 απαντήσεις

Σχήμα 25: Κυριότεροι προμηθευτές του εκάστοτε φορέα

Στην ερώτηση ποιοι είναι οι κυριότεροι προμηθευτές του φορέα σας το 96,2% απάντησε ο ιδιωτικός τομέας και το μικρότερο ποσοστό 1,9% το Δημόσιο και οι σχετικοί φορείς διαφορετικών κλάδων.

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο σκοπός των ΠΔΣ είναι η επίτευξη μιας καλής τιμής και ποιότητας των προϊόντων, των υπηρεσιών και των έργων που επιθυμούν οι φορείς όταν συνάπτουν ΠΔΣ.

Εκείνο που στέκεται εμπόδιο στην υλοποίηση των παραπάνω συμβάσεων είναι η έλλειψη χρηματοδότησης από το κράτος. Δεν υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση στους φορείς του δημόσιου (ΟΤΑ) για να καλύψουν τις ανάγκες τους και να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους και τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού.

Η άρνηση της εφαρμογής μιας νέας διαδικασίας όπως οι ΠΔΣ μπορεί να προσφέρουν πολλά στο κοινωνικό σύνολο, στο περιβάλλον, αλλά το ότι δεν είναι γνωστή ευρύτερα και δεν εφαρμόζεται, αποτελεί ένα μεγάλο μειονέκτημα τόσο στην αγορά, όσο και στους φορείς.

Όμως σημαντικό είναι και το γεγονός ότι στην αγορά δεν υπάρχουν αρκετά από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που απαιτούνται για την σύναψη των ΠΔΣ έτσι ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των φορέων.

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

1.Γνωρίζετε την έννοια των ΠΔΣ;

☐ Ναι ☐ Όχι

2.Πόσο καλά είστε πληροφορημένος/η; (μία απάντηση)

☐ Καθόλου ενημερωμένος/η ☐ Ελλιπώς ενημερωμένος/η ☐ Ενημερωμένος/η ☐ Καλά ενημερωμένος/η ☐ .Απόλυτα ενημερωμένος/η

3. Υπάρχει σαφώς διατυπωμένη εσωτερική περιβαλλοντική στρατηγική του Δήμου σας; (αφορά το Δήμο ως οργανισμό και όχι την περιοχή ευθύνης ή τους δημότες) (επιλογή μίας απάντησης)

☐Ναι ☐ Όχι ☐ Δε γνωρίζω

4. Αν ναι πότε διατυπώθηκε και εγκρίθηκε αυτή από τα αρμόδια όργανα; (επιλογή μίας απάντησης)

☐ Τα τελευταία 3 χρόνια ☐ Τα τελευταία 5 χρόνια ☐ > 5 χρόνια ☐ Δεν γνωρίζω

5. Αν όχι, αποτελεί μέρος της στρατηγικής του δήμου σας για το επόμενο διάστημα; (επιλογή μίας απάντησης)

☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

6. Χρησιμοποιεί ο φορέας σας το σύστημα των ΠΔΣ; (μία απάντηση)

☐ Καθόλου ☐ Λίγο ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ

7. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τα παρακάτω; (1 καθόλου.....5 πάρα πολύ)

Οι ΠΔΣ αφορούν τη διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να συνάψουν συμβάσεις για αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.	1 2 3 4 5
Οι ΠΔΣ αποτελούν προαιρετικό μέσο, γεγονός που σημαίνει ότι οι δημόσιες αρχές μπορούν να καθορίσουν μεμονωμένα το βαθμό στον οποίο θα τις εφαρμόσουν	1 2 3 4 5
Οι δημόσιες αρχές αποτελούν σημαντικούς καταναλωτές και μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των τοπικών περιφερειακών, εθνικών και διεθνών στόχων βιωσιμότητας	1 2 3 4 5
Οι ΠΔΣ μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό φορέα καινοτομίας στην αγορά, παρέχοντας στη βιομηχανία πραγματικά κίνητρα για την ανάπτυξη οικολογικών προϊόντων και υπηρεσιών.	1 2 3 4 5
Οι ΠΔΣ μπορούν να συμβάλουν στην εξοικονόμηση χρημάτων για τις δημόσιες αρχές.	1 2 3 4 5

8. Τί από τα παρακάτω πιστεύετε ότι παρέχει η υιοθέτηση μίας στρατηγικής για τις ΠΔΣ στο φορέα σας: (1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε δραστηριότητες στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων μακροπρόθεσμα του Δήμου σας	1 2 3 4 5
Διατύπωση σαφών στόχων επίδοσης με κριτήρια βιωσιμότητας (περιβάλλον, οικονομία, κοινωνία)	1 2 3 4 5
Ανάληψη και καταμερισμό ευθυνών από το φορέα και εντός αυτού για την επίτευξη των στόχων	1 2 3 4 5

Διαρκή βελτίωση του φορέα	1 2 3 4 5
Μείωση κινδύνων μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία	1 2 3 4 5
Εκπλήρωση στόχων οικολογικής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, την ενεργειακή απόδοση του φορέα σας	1 2 3 4 5
Αύξηση της οικονομικής απόδοσης στη λειτουργία του φορέα σας	1 2 3 4 5
Ενίσχυση της φήμης και της κοινωνικής λογοδοσίας του οργανισμού	1 2 3 4 5
Προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης ανταγωνιστικών βιώσιμων λύσεων στην περιοχή σας	1 2 3 4 5

9. Υπάρχουν αντίστοιχες συμπληρωματικές πολιτικές για μία ΠΔΣ στο Δήμο σας;

Ενεργειακής απόδοσης ☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

Κυκλικής Οικονομίας ☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

Βιώσιμης αστικής κινητικότητας ☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

Κλιματικά ουδέτερος δήμος ☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

Αξιοποίησης βιομάζας οικιακής και μη (βιοοικονομία) ☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν γνωρίζω

10. Αξιολογήστε τη σημασία των δομών που μπορούν να έχουν την ευθύνη ανάπτυξης μίας στρατηγικής ΠΔΣ στο Δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Κεντρική ΠΔΣ (π.χ. σε επίπεδο ΚΕΔΕ)	1 2 3 4 5
Αποκεντρωμένη ΠΔΣ (π.χ. σε επίπεδο κάθε Δήμου ξεχωριστά)	1 2 3 4 5
Προσέγγιση διαχείρισης (π.χ. σε κάθε περίπτωση εντός του δήμου ξεχωριστά)	1 2 3 4 5
Μέσω ανάπτυξης εσωτερικού διαλόγου με όσους επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την ΠΔΣ	1 2 3 4 5
Άλλο	1 2 3 4 5

11. Αξιολογήστε τη σημασία των επιπέδων πολιτικής για δέσμευση γύρω από μία στρατηγική ΠΔΣ στο Δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Γενική δέσμευση του Δήμου	1 2 3 4 5
Δέσμευση στο πλαίσιο μίας πολιτικής του Δήμου (π.χ. μείωση αποβλήτων)	1 2 3 4 5
Ολοκληρωμένη πολιτική για τις ΠΔΣ στο πλαίσιο κεντρικών δομών (π.χ. ΚΕΔΕ)	1 2 3 4 5
Άλλο	1 2 3 4 5

12. Τι θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ο καθορισμός προτεραιοτήτων και στόχων για τις ΠΔΣ στο Δήμο σας;*(1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)*

Να επιλεγεί ένας μικρός αριθμός ομάδων προϊόντων και υπηρεσιών στις οποίες θα επικεντρωθείτε σε πρώτη φάση (προοδευτική προσέγγιση)	1 2 3 4 5
Να επιλεγούν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες με πολλές περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.	1 2 3 4 5
Να επικεντρωθούν οι προσπάθειές σας σε τομείς σημαντικών δαπανών εντός του φορέα.	1 2 3 4 5
Να εστιάσετε σε τομείς με τη μεγαλύτερη δυνατότητα επίδρασης στην αγορά. (μεγαλύτερο ύψος σύμβασης ή αξία πελάτη του Δημόσιου τομέα)	1 2 3 4 5
Ύπαρξη ειδικών τοπικών περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων.	1 2 3 4 5
Διαθεσιμότητα περιβαλλοντικά προτιμότερων εναλλακτικών λύσεων στην αγορά	1 2 3 4 5
Οι οικολογικότερες εναλλακτικές λύσεις να είναι ουδέτερες από πλευράς κόστους ή πρόκειται να επηρεάσουν τον προϋπολογισμό σας;	1 2 3 4 5
Διαθεσιμότητα των πράσινων κριτηρίων αγορών για ομάδες προϊόντων και υπηρεσιών, τα οποία μπορούν να ενσωματωθούν απευθείας στο διαγωνισμό, χωρίς να απαιτείται χρονοβόρα έρευνα σχετικά με τα χαρακτηριστικά περιβαλλοντικών επιδόσεων και ανάλυση της αγοράς	1 2 3 4 5
Πόσο αναμένεται να προβληθούν οι δραστηριότητες σχετικά με τις ΠΔΣ στο κοινό, την αγορά, τις αναθέτουσες αρχές και το προσωπικό σας;	1 2 3 4 5
Η ύπαρξη σημαντικών συμβάσεων με φορείς του Δημοσίου που πρόκειται να ανανεωθούν ή μακροπρόθεσμες συμβάσεις σε ισχύ για συγκεκριμένες ομάδες προϊόντων/υπηρεσιών;	1 2 3 4 5

Άλλο (αναφέρατε)	1 2 3 4 5
------------------	-----------

13. Ποια από τα παρακάτω στοιχεία αξιολογείτε ως πιο σημαντικά και θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε μία ανάθεση ΠΔΣ; (1 καθόλου....5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

Φωτοαντιγραφικό χαρτί και χαρτί γραφής	1 2 3 4 5
Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού	1 2 3 4 5
Εξοπλισμός γραφείου τεχνολογιών πληροφορικής	1 2 3 4 5
Κατασκευές	1 2 3 4 5
Μεταφορές	1 2 3 4 5
Έπιπλα	1 2 3 4 5
Ηλεκτρική ενέργεια	1 2 3 4 5
Τρόφιμα και υπηρεσίες εστίασης	1 2 3 4 5
Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα	1 2 3 4 5
Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού	1 2 3 4 5
Παράθυρα, γυάλινες πόρτες και φεγγίτες	1 2 3 4 5
Θερμομόνωση	1 2 3 4 5
Σκληρές επενδύσεις δαπέδου	1 2 3 4 5
Εντοιχισμένα στοιχεία	1 2 3 4 5
Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΠΗΘ)	1 2 3 4 5
Κινητή τηλεφωνία	1 2 3 4 5
Οδοποιία και σήμανση	1 2 3 4 5

14. Πως αξιολογείτε τα παρακάτω χαρακτηριστικά κατά την εφαρμογή ενός συστήματος ΠΔΣ από ένα φορέα;(1 καθόλου σημαντικό.....5 πάρα πολύ σημαντικό)

Η αξιολόγηση της προόδου σχετικά με την επίτευξη των στόχων απαιτεί την εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης.	1 2 3 4 5
---	-----------

Τήρηση αρχείου των προσφορών και/ή ανατεθεισών συμβάσεων που περιελάμβαναν κριτήρια για τις ΠΔΣ	1 2 3 4 5
Τήρηση στοιχείων για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αγοραστικών αποφάσεων που έχουν ληφθεί.	1 2 3 4 5
Τακτική ποιοτική εξέταση των δραστηριοτήτων σχετικά με τις ΠΔΣ εστιάζοντας στα εμπόδια, στις διορθωτικές δράσεις και τις περαιτέρω βελτιώσεις που απαιτούνται και την αξιολόγηση των μελλοντικών στόχων.	1 2 3 4 5
Τήρηση αρχείου με τον συνολικό αριθμό των ανατεθεισών συμβάσεων και της αξίας τους	1 2 3 4 5
Ανάπτυξη δικτύωσης και δραστηριότητες συνεργασίας με άλλες αρχές σχετικά με τα περιβαλλοντικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες των διαγωνισμών ή με διαθεσιμότητα των πράσινων προϊόντων στην αγορά	1 2 3 4 5
Κίνητρα σε προμηθευτές για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ΠΔΣ (μειωμένη φορολογία, προβολή, ευκολότερη πρόσβαση σε παρόμοιους διαγωνισμούς κ.λ.π.)	1 2 3 4 5
Αποκλεισμός από διαγωνισμούς του δημοσίου μετά από συστηματική παραβίαση περιβαλλοντικών όρων ενός προμηθευτή	1 2 3 4 5

15.Αξιολογήστε τα παρακάτω χαρακτηριστικά με τα οποία θα πρέπει να γίνεται η ανάθεση της σύμβασης(1 καθόλου.....5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σχέση κόστους-οφέλους	1 2 3 4 5
Εντιμότητα (μη διακριτική μεταχείριση, ισότιμη μεταχείριση, διαφάνεια, αναλογικότητα)	1 2 3 4 5
Ανοικτή διαδικασία προσφορών	1 2 3 4 5
Κλειστή διαδικασία προσφορών	1 2 3 4 5
Διαδικασία με διαπραγμάτευση και η διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου	1 2 3 4 5
Αντικείμενο και τεχνικές προδιαγραφές	1 2 3 4 5
Όροι εκτέλεσης της σύμβασης	1 2 3 4 5
Έγκαιρη εκ των προτέρων ενημέρωση της αγοράς σχετικά με την προκήρυξη των διαγωνισμών, στους οποίους θα συμπεριλαμβάνονται περιβαλλοντικά κριτήρια.	1 2 3 4 5

Προ-εμπορικές συμβάσεις – αγορά καινοτομίας στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει στην αγορά λύση που ικανοποιεί τις απαιτήσεις σας,	1 2 3 4 5
Να βασίσετε τις τεχνικές προδιαγραφές σας σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που λαμβάνει υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής του προϊόντος (π.χ. από οικολογικό σήμα),	1 2 3 4 5
Να ζητήσετε από τον προμηθευτή να αποδείξει με κατάλληλο τρόπο το επίπεδο περιβαλλοντικής απόδοσης που ισχυρίζεται ότι προσφέρει	1 2 3 4 5
Κοινές προμήθειες που αφορά το συνδυασμό των δραστηριοτήτων σε σχέση με τις προμήθειες μιας ομάδας δημόσιων αρχών.	1 2 3 4 5
Η ανάθεση συμφωνιών-πλαίσιο με παράλληλη εφαρμογή των ΠΔΣ καθιστώντας δυνατή την ανάθεση πολλαπλών συμβάσεων χωρίς την επανάληψη ολόκληρης της διαδικασίας	1 2 3 4 5

16. Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ προμηθειών (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του προϊόντος και αντίκτυπος της παραγωγικής διαδικασίας,	1 2 3 4 5
Χρήση πρώτων υλών από ανανεώσιμες πηγές κατά την κατασκευή του προϊόντος,	1 2 3 4 5
Κατανάλωση ενέργειας και ύδατος κατά τη χρήση του προϊόντος,	1 2 3 4 5
Ανθεκτικότητα/διάρκεια ζωής του προϊόντος,	1 2 3 4 5
Ευκαιρίες ανακύκλωσης/εκ νέου χρήσης του προϊόντος στο τέλος του κύκλου ζωής του,	1 2 3 4 5
Συσκευασία και μεταφορά του προϊόντος	1 2 3 4 5

17. Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ υπηρεσιών

(1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Τεχνική εμπειρογνωμοσύνη και προσόντα του προσωπικού σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον,	1 2 3 4 5
Προϊόντα/υλικά που χρησιμοποιούνται για την παροχή της υπηρεσίας,	1 2 3 4 5

Διοικητικές διαδικασίες που δρομολογούνται για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της υπηρεσίας,	1 2 3 4 5
Κατανάλωση ενέργειας και ύδατος και όγκος αποβλήτων που προκύπτουν από την παροχή της υπηρεσίας.	1 2 3 4 5

18.Αξιολογήστε τις παρακάτω περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εμπεριέχονται στις ΠΔΣ έργων

(1.καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Οι συμβάσεις έργων ενδέχεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, π.χ. ως προς τη χρήση των γαιών ή τον προγραμματισμό της κυκλοφορίας.	1 2 3 4 5
Για ορισμένα έργα θα πρέπει να διενεργηθεί επίσημη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα αποτελέσματα της οποίας θα πρέπει να γνωστοποιηθούν κατά την διαδικασία των προμηθειών.	1 2 3 4 5

19 . Αξιολογήστε τις παρακάτω δράσεις εμπλοκής και επικοινωνίας της εφαρμογής ΠΔΣ για το δήμο σας (1 καθόλου σημαντικό 5 σε πολύ σημαντικό βαθμό)

Σεμινάρια και κατάρτιση - εξασφάλιση υποστήριξης και ανάπτυξη δεξιοτήτων του προσωπικού	1 2 3 4 5
Ομάδες εργασίας - συγκρότηση Ομάδας Εργασίας υπό την καθοδήγηση ενός συντονιστή εντός του δήμου	1 2 3 4 5
Ανάπτυξη κινήτρων – συμπερίληψη της ΠΔΣ σε περιγραφές θέσεων εργασίας και στην επανεξέταση μισθού	1 2 3 4 5
Απόκτηση επαγγελματικών προσόντων - Κατάρτιση επαγγελματιών υπεύθυνων για δημόσιες συμβάσεις μέσω εξωτερικών προγραμμάτων κατάρτισης	1 2 3 4 5
Ενημέρωση του προσωπικού, των εξωτερικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών, για τη στρατηγική και τους στόχους του δήμου.	1 2 3 4 5
Ευαισθητοποίηση - σεμινάρια/συζητήσεις, ενημερωτικά δελτία, intranet οργανισμού	1 2 3 4 5
Ανακοίνωση των προθέσεων στους προμηθευτές για προσαρμογή σε νέες απαιτήσεις	1 2 3 4 5

Παρουσίαση στο ευρύ κοινό της συνολικής στρατηγικής/πολιτικής για την ΠΔΣ	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---

20.Ονομασία φορέα/Υπηρεσίας(Πλήρης ονομασία) _____

- ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ,
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ - Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ
- GDPR
- ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ – ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗ/ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ
- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ
- ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ
- ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
- ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ-ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ
- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ

- ΔΗΜΟΣ ΛΗΜΝΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
- ΔΗΜΟΣ ΝΑΞΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΔΕΣΣΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ ΥΜΗΤΤΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ/ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ-ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ / ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΘΗΚΗΣ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ-ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
- ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ / ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
- ΔΗΜΟΣ ΣΥΡΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
- ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
- ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ
- ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
- Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
- ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ

21.Στέλεχος συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

- 1 ΧΑΤΖΗΑΓΓΕΛΟΥ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ
- 2 ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
- 3 ΠΡ/ΝΗ ΤΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

- 4 ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 5 ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ / ΥΠ. ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 6 ΜΠΑΓΓΕΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 7 ΜΗΤΣΙΑΛΗΣ ΣΩΦΡΟΝΗΣ
- 8 ΜΠΑΡΜΠΑΤΣΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 9 ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
- 10 ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΠΥΡΙΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 11 ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ (Π.Ο.Υ)
- 12 ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΗΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
- 13 ΝΙΚΟΣ ΤΖΕΣ
- 14 ΖΩΤΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ/ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Α.Α.
- 15 ΣΩΤΗΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - ΑΝ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- 16 ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 17 ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
- 18 ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- 19 ΚΑΤΣΑΟΥΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
- 20 ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- 21 ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- 22 ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
- 23 ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΣΙΑΛΗ /ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
- 24 ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
- 25 ΓΚΙΟΥΛΕ ΜΑΡΙΑ
- 26 ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ ΔΟΥΜΕΛΑ
- 27 ΠΑΠΑΔΑΜ ΕΥΘΥΜΙΟΣ
- 28 ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ - ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΗΜΟΥ

- 29 ΚΑΒΑΛΕΡΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
- 30 ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 31 ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
- 32 ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
- 33 ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Θ.
- 34 ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΗΜ ΕΡΓΩΝ
- 35 ΠΟΛ. ΜΗΧ/ΚΟΣ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
- ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ / ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ
36 ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
- 37 ΣΕΡΔΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ/ ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
- 38 ΛΥΜΠΙΤΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
- 39 ΚΙΡΤΙΚΙΔΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ-ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 40 ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- 41 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
- ΧΑΜΕΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ / ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ &
42 ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 43 ΤΟΜΑΡΑ ΣΩΤΗΡΙΑ - ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΘΗΚΗΣ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
- 44 ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΗ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
- 45 ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ
- 46 ΠΕΤΣΙΜΕΡΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ / ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΩΝ
- ΚΑΛΛΙΟΠΗ Μ.ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΥ ΑΝ.ΠΡ.ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ &
47 ΑΠΟΘΗΚΩΝ
- 48 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΕΧΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- 49 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΣΙΚΗΣ
- 50 ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
- ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
51 ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ

22.Αριθμός Εργαζόμενων0-9 ☐ 10-49 ☐ 50-249 ☐ >250 ☐**23. Πληθυσμός δήμου**☐ <5.000 ☐ 5.000 – 10.000 ☐ 10.000 – 50.000 ☐ 50.000 – 100.000 ☐ >100.000**24. Ποιοι είναι οι κυριότεροι πελάτες του φορέα σας;**

- ☐ Δημόσιο και σχετικοί φορείς του ίδιου κλάδου
- ☐ Δημόσιο και σχετικοί φορείς διαφορετικών κλάδων
- ☐ Ιδιωτικός τομέας και επιχειρήσεις
- ☐ Τελικοί καταναλωτές
- ☐ Άλλο (παρακαλώ αναφέρατε)

25. Ποιοι είναι οι κυριότεροι προμηθευτές του φορέα σας;

- ☐ Δημόσιο και σχετικοί φορείς του ίδιου κλάδου
- ☐ Δημόσιο και σχετικοί φορείς διαφορετικών κλάδων
- ☐ Ιδιωτικός τομέας και επιχειρήσεις
- ☐ Τελικοί καταναλωτές
- ☐ Άλλο (παρακαλώ αναφέρατε)

26.

Παρατηρήσεις:

.....

.....

12. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (n.d.). Ανάκτηση από <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/269310/nomos-1650-1986> .
- (n.d.). Ανάκτηση από <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/see/arthro-3-synthiki-gia-tin-eyropaiki-enosi/> .
- (n.d.). Πηγή: Τεύχος Β' 466/08.02.2021 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ /1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.
- (n.d.). Ανάκτηση από https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en/ Green Public Procurement/ What is Green Public Procurement.
- (n.d.). ΦΕΚ 466B/2021- Έγκριση σχεδίου δράσης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις.

(n.d.). (ΦΕΚ 466B/2021- Έγκριση σχεδίου δράσης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις (8 Φεβρουαρίου 2021 Αρ. Φύλλου 466).

(n.d.). Ανάκτηση από <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20210128STO96607/to-schedio-drasis-tis-ee-gia-ti-metavasi-se-mia-kukliki-oikonomia-eos-to-2050/>.

(n.d.). Ανάκτηση από https://en.wikipedia.org/wiki/EU_Ecolabel.

(n.d.). Ανάκτηση από https://malamashop.gr/2023/04/23/ti-einai-to-oeko-tex-standard-100-kai-giati-einai-simantiko/?gclid=CjwKCAjwvrOpBhBdEiwAR58-3F_9M56z.

(n.d.). Πηγή: *Σχέδιο Δράσης για της Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις.pdf*.

(n.d.). Ανάκτηση από https://4412.gr/blog/law_explanation/%ce%ba%ce%b1%ce%b8%ce%b5%cf%83%cf%84%cf%8e%cf%82/.

(GOV) (ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, 2021). (n.d.).

(Πηγή: EYP-Λεξ - 52008DC0400 - EL - EUR-Lex (europa.eu). (n.d.).

(Πηγή: EYP-Λεξ - 52008DC0400 - EL - EUR-Lex (europa.eu) / COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN |Brussel, 16.7.2008 COM(2008) 400 definitief /1. INLEIDING/1.1. Potentiële voordelen van groene overheidsopdrachten (GPP). (n.d.).

(Πηγή: Πράσινες αγορές! Εγχειρίδιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις 3η έκδοση). (n.d.).

<https://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-nomothesia/16-c-enosiako-dikaio/c-kanonismo-ee/585-katotata-oria-ton-arthron-5-vivlio-i-kai-235-vivlio-ii-tou-n-4412-2016>. (n.d.).

(Πηγή: Πράσινα εργαλεία <http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/9B99E4EB2CA7A90DC2257F64003CF378?OpenDocument>). (n.d.).